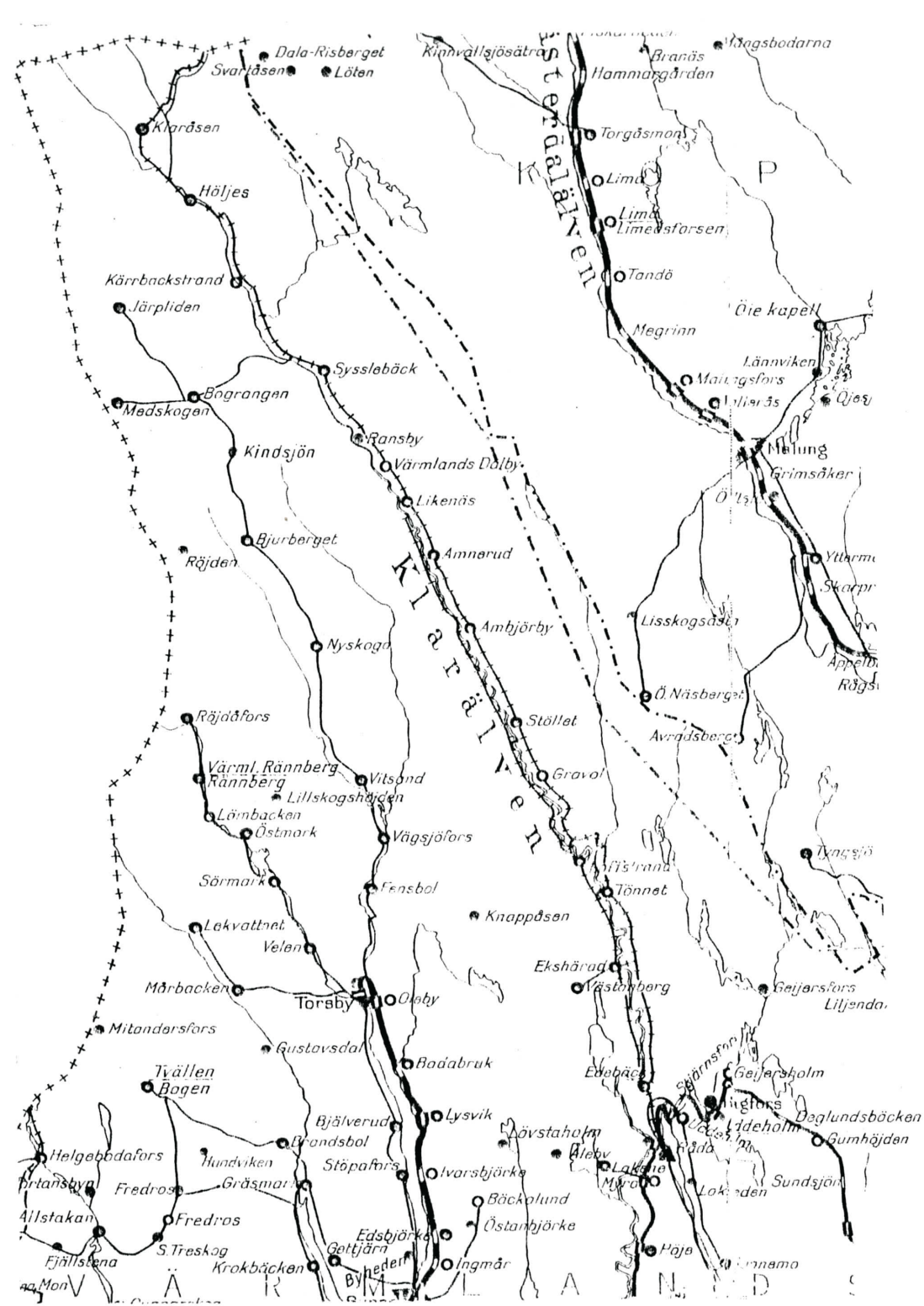

Erik Lindgren

POST- historia från Älvdals härad

Posthistorisk skriftserie nr 253

Uppdaterad 1996

Innehåll

	sid		sid
Ambjörby	33	Kärrbackstrand	43
Amnerud	43	Lakene	44
Bjurberget	29	Likenäs	25
Bograngen	7	Långav	34
Edebäck	18	Långflon	31
Ekshärad	12	Medskogen	41
Fastnäs	27	Myra	34
Geijersfors	38	Nyskoga	15
Geijersholm	19	Osebol	10
Gravol	39	Ransby	6
Gumhöjden	41	Råda	3
Gustaf Adolf	14	Stöllet	10
Gustavsfors	20	Sunnemo	16
Hagfors	20	Sysslebäck	24
Höje	23	Tönnet	43
Höljes	11	Uddeholm	22
Järpliden	31	Wingäng	5
Klaråsen	39	Värmlands Dalby	38
		Västanberg	38
		Åstrand	30

På omslagets baksida finns en reproduktion av en del av 1939 års post- och järnvägskarta
På omslagets bakre insida finns en reproduktion av det brev som klockaren i Råda skrev till
poststyrelsen för att anmäla sitt intresse som poststationsföreståndare, när det blivit känt att
man hyste planer redan 1882 på att eventuellt flytta förvaltningspostkontoret till Edebäck.

Häftet i den posthistoriska skriftserien tillverkas med hjälp av en ordbehandlare, en ljuslåda för montering och en kopiator, allt av enklaste slag. Det är fråga om ett rent hantverk och defekter kan förekomma. Jag hoppas Du har överseende därmed och att Du accepterar att det framforskade innehållet är viktigare än häftets utförande.

Erik Lindgren

Förord

Älvdals härad omfattar geografiskt sett en stor yta och bjuder på intressanta upptäckter från posthistorisk synpunkt. Särskilt har jag frapperats av de problem som kan uppkomma för postdistributionen i ett område som genomskärs av en älvdal. Därigenom har det sin särskilda tjustning och skiljer sig på ett sätt från de flesta andra områden som jag haft tillfälle att på avstånd studera posthistoriskt.

För var och en av postanstalterna inom häradet söker jag berätta något om utvecklingen, om tillkomsten och avvecklingen och om något av skeendet under deras existensperiod. Så långt det är möjligt med arkivhandlingars hjälp söker jag i första hand berättelser på "gräsrotsnivå". Alla uppgifter är hämtade från handlingar i Postens centralarkiv samt ur Ernst Grapes bok "POSTKONTOR OCH POSTMÄSTARE". Om vid något tillfälle annan källa utnyttjas, anger jag det i texten.

Naturligtvis är det inte fråga om att beskriva postens utveckling i sin helhet på de olika orterna. Det blir i stället exempel på händelser av varierande slag som i någon mån belyser problem som uppstår i relationerna mellan Posten och samhället eller mellan Posten och dess anställda. I den mån jag lyckats få fram namn på poststationernas föreståndare och uppgifter om vid vilka tidsperioder de har arbetat, har jag lämnat sådana uppgifter konsekvent.

Den kortfattade posthistoria som presenteras på detta sätt, ibland med exempel på skriftväxling för att belysa speciella situationer vid vissa tillfällen, kan kompletteras av intresserade läsare vid besök på Postens centralarkiv i Stockholm. För att underlätta studier i arkivet uppger jag ibland diarienummer för vissa ärenden.

Sedan jag började ägna mig åt posthistorisk forskning i mitten av 1970-talet har Posten genomgått mycket stora förändringar. Jag tänker därvid inte bara på ändringar i den regionala indelningen, som t ex omorganisationer med den interna beteckningen PVO och den följande CRU utan också på vissa ändringar som föregick monolets formella upphörande 1992 och övergången till bolag 1994.

Vid 1992 års ingång genomfördes en divisionalisering av Posten. Därigenom ändrades förhållandena bland annat så att det på större

orter finns olika chefer för de olika divisionerna. De mindre postkontoren har ingen formell chef utan en eller flera tjänstemän som lyder under chefen för brev- eller chefen för bank- och kassadivisionen på en större ort inom regionen. Med denna förändring har jag funnit det utsiktslöst att försöka få fram namn på dem som i realiteten varit platschefer på de olika postkontoren efter 1990-talets ingång. Även tidigare uppgifter har visat sig svåra att få fram, bland annat på grund av ändrad form för personalbokföring under 1970-talet. Senare tendens att lindra divisionaliseringens negativa verkningar har inte underlättat möjligheterna att få fram personaluppgifter.

Jag har valt att presentera de olika postanstalterna i den tidsföljd de tillkommit. För dem som kommit samtidigt tillämpar jag i regel inbördes bokstavsordning.

I citat har jag moderniserat stavningen men inte gjort några ingrepp i texten. Även orternas namn återges i modern stavning. Jag är öppen för mina läsares synpunkter på häftet.

Skrifterna i posthistorisk serie tillverkas med hjälp av en ordbehandlare, en kopiator och en ljuslåda för montering, allt av enklaste slag. På grund av att ämnet är så speciellt eller "smalt", som man brukar säga, blir efterfrågan mycket liten. Antalet distribuerade exemplar av varje skrift brukar variera mellan 5 och 15. Någon gång har det hänt att upplagan blivit större. Förlagan förvaras och kan användas för tillverkning av flera exemplar vid eventuellt kommande förfrågningar.

Växjö i januari 1995

Erik Lindgren

Råda

Postkontoret i Råda blev årsbarn med frimärket. Ett kungligt brev den 14 juli 1855 gav poststyrelsen rätt att öppna ett postkontor i Råda. Det kan sägas ha varit en utvidgning av det generösa kungliga brevet av den 30 maj samma år som bl a medgav inrättande av postkontor i Valdemarsvik, Åtvidaberg, Gamleby och Vittsjö samt flera nya postlinjer i stället för att det beräknade överskottet skulle levereras till statskassan.

Den förste postmästaren i Råda blev Anders Gustaf Nyberg. Efter hans död i januari 1858 blev näste ordinarie chef August Ferdinand Finér. Han fick inom sitt område förvalta bl a en av vårt lands tidigare poststationer, den med namnet Wingäng från 1863, nio år senare flyttad till östra sidan av älven till hemmanet Ransby. Tjänsten som postmästare i Råda uppehölls efter Finérs död i april 1874 av vikarier, däribland Leonard Groth, som under sin tid i Råda hann bli utnämnd till kontorsskrivare i Växjö från den 19 maj 1874 och senare till postmästare i Emmaboda. Där kan man säga att han kom ur askan i elden. I boken "Berättelser från glesbygd" (posthistorisk skrift nr 9) har jag på sid 47-54 berättat om hans svåra situation i Emmaboda.

August Ferdinand Möllerberg utnämndes till postmästare i Råda den 26 juni 1874 och tycks ha tillträtt i oktober. Han fick före sin befordran till postkontoret i Degerfors 1882 och Mjölby 1883 vara med om den rivande utvecklingen med kronobrevbäringens upphörande i Värmland och några år därefter lantbrevbäringens införande. Hans efterträdare Carl August Johansson (1883-1912) fick uppleva hur järnvägen kom till Råda. Båda har jag haft anledning att citera vid flera tillfällen, då de yttrat sig med synpunkter på planerade omorganisationer.

Det fördes aldrig på tal att förena postkontoret i Råda med järnvägsstationen. Det var med något enda unikt undantag bara poststationer som förenades med järnvägsstationer och det hade varit mycket svårt för en järnvägsman att vid sidan av sitt ansvar för tågtrafiken också administrera förvaltningsområdet med underlydande poststationer.

Däremot hade det under August Ferdinand Möllerbergs tid som postmästare varit på tal att flytta postkontoret i Råda till Uddeholm och i stället öppna en poststation i Råda. Denna fråga initierades när det blev känt för de ansvariga att postföraren mellan Molkom och Råda inte passerade Sunnemo poststation men utväxlade posten vid torpet Brodalen. Där, väster om sundet mellan Lidsjön och Grässjön lät poststationsföreståndaren i Sunnemo hämta den via en färja utan att till synes tillräckliga säkerhetsåtgärder vidtogs och utan att det fanns någon postvårdare formellt tillsatt. Sedan poststyrelsen hade kontaktat länsstyrelsen i ärendet, lät kronofogde Carl Weinberg göra en undersökning. Han redovisade denna i ett brev till länsstyrelsen den 13 februari 1882. Ur detta brev har jag valt att citera följande:

"Råda postkontors nuvarande läge på sidan om Uddeholms järnväg är det allra olämpligaste och verkar även hämmande på postkommunikationen, vadan dess förflyttning till omedelbara närheten av Edebäcks eller Uddeholms järnvägsstationer vore högeligen önskvärd, och anser jag båda dessa platser lika lämpliga, Edebäck som ändpunkt av Uddeholms järnväg och Uddeholm i anseende till dess betydenhet som säte för Uddeholms Aktiebolags styrelse och Värmlands Enskilda Banks avdelningskontor.

Olyckligtvis finnes dock å ingen av dessa platser eller i dess omedelbara närhet lämplig lokal för postkontor ävensom bostad för dess föreståndare att hyra. Kan av dessa skäl någon förflyttning av Råda postkontor icke äga rum, får jag vördsamt hemställa, att för postkommunikationens främjande poststationerna å postlinjen Filipstad - Edebäck - Stöllet - Bograngen förlägges under Filipstads postkontor, samt att Råda postkontor, som på sin nuvarande plats är mera till skada än gagn, indrages och att i stället i Råda inrättas en poststation och får jag till föreståndare för densamma föreslå kamreren A Lagergrén i Råda, vilken förklarar sig villig att nämnde befattning sköta med en årlig ersättning av 300 kronor".

Som sökande uppträdde också, utan att ärendet var avgjort, klockaren J Ekelund. Kronofogdens förslag gick emellertid inte genom och skälet till undersökningen, d v s frågan om hur postutväxlingen skulle ske för poststationen i Sunnemo löstes av poststationsföreståndaren där. Länsstyrelsen gick för ovanlighetens skull emot sin kronofogdes förslag och anförde i sitt svar den 22 juni 1882 efter genomförd remissomgång att "Konungens Befallningshavande anser sig med fästhet avseende å vad Herr Kammarherren m m W Croneborg i ärendet anført, icke kunna den ifrågasatta indragningen förorda". Denne hade skäl som vägde tyngre än kronofogdens. Förvaltningspostkontoret i Råda fick finnas kvar under ytterligare mer än sju decennier.

På grund av ändrade kommunikationsförhållanden och en strävan efter andra världskriget att minska antalet förvaltningsområden degraderades postkontoret i Råda emellertid till en postexpedition 1954. Den hamnade därmed inom förvaltningsområdet för postkontoret i Hagfors. Inez Sofia Persson blev postchef i Råda med titeln stationsmästare. Gertrud Olsson var en av hennes efterträdare.

Termen postkontor återfördes vid en generell omorganisation för hela landet 1977. Dessförinnan fanns det planer på att ändra postexpeditionens namn till Hagfors 3, något som kommunstyrelsen i Hagfors lyckades förhindra. Postkontoret drogs in den 1 april 1992. Råda fick vara kvar som postadress och i "projekt Nät 92" ordnades viss service genom s k "Närpost". Ett nytt postkontor öppnades i Råda den 9 maj 1996.

Wingäng

Poststyrelsen fick i mars 1860 regeringens bemyndigande att inrätta poststationer såsom "speditionskontor" åt postmästarna. Dessförinnan fanns det, bortsett från ett litet antal postuppsyningsmansplatser i glesbygd, bara postkontor med postmästare som chefer. Formellt kallades de mindre postkontoren för postexpeditioner under perioden 1850-1881. Det fanns i hela landet bara 175 postkontor (postexpeditioner), när beslutet om poststationer togs.

Det gick nära ett helt år efter regeringsbemyndigandet innan de första poststationerna kom till stånd den 15 februari 1861. De föregicks av förhandlingar mellan länsstyrelserna och poststyrelsen. Många kom till på förslag av länsstyrelser efter kommunikation med kronofogdar och länsmän och andra efter särskilda framställningar från privatpersoner. Under den första femårsperioden efter regeringsbemyndigandet hade ungefär lika många poststationer tillkommit som det fanns postkontor, d v s något under 200. Åtskilliga av poststationerna var förenade med järnvägsstationer, en anordning som började tillämpas generellt i februari 1863.

I posthistorisk skrift nr 240, "Posthistoria från Näs' härad i Värmland", har jag berättat om hur Eskilsäters socken avböjde att få en poststation i Rosenborg 1862. Poststyrelsen vände sig därför till landskansliet den 27 november 1862 med frågan om det fanns intresse för en poststation inom Millesviks socken men fick svaret att det inte fanns någon inom Millesviks socken som var lämplig och villig att bli föreståndare. När detta svar behandlades av poststyrelsen den 2 februari 1863, ansåg poststyrelsen att frågan om att öppna en postanstalt i Millesvik borde förfalla tills vidare, "varemedellertid den gjorda framställningen om en poststations öppnande i Wingäng skulle till förmånad prövning förekomma, sedan staterna för året blivit fastställda".

Bland handlingar under bevakning i poststyrelsen fanns sålunda ett brev med önskemål om en poststation i Wingäng. När man väl kunde överblicka de kostnadsmässiga konsekvenserna togs detta åter upp till behandling. Förr löjtnanten Wilhelm Edgren hade i en bilaga till framställningen den 11 juni 1862 förklarar sig villig att sköta poststationen och antogs till föreståndare, när den öppnades den 1 juli 1863.

I sitt ursprungliga skick fanns poststationen i Vingäng ett par kilometer nordväst om Ransby under knappt tio år. När befattningen övertogs den 1 oktober 1872 av Jon Larsson, flyttades poststationen till Ransby och fick detta namn. Om dess vidare öden finns uppgifter i nästa avsnitt.

1872-10-01--1916-12-31

Ransby

Jon Larsson, som blivit poststationsföreståndare i Ransby med 150 riksdaler i årsarvode, när poststationen flyttades dit från Wingäng, begärde i ett brev till poststyrelsen den 27 augusti 1873 sitt entledigande villkorligt, om inte poststyrelsen kunde finna "för gott höja mitt arvode till trehundra riksdaler riksmünt".

Stämmed för jag hos Kongl. Generalpoststyrelsen anhålla om entledigande från den, enligt förordnandet af den 27 den 29 den 29 gubte 1873, mig anförtrodd föreståndarebefattningen för Ransby poststation i Dalby socken af Wernlands län, för så vidt Kongl. Styrelsen ej, i anseende till de vidfräktade förordningarna i nuvarande postanstalt, finner för gott höja mitt arvode till trehundra riksdaler riksmünt.

Ransby den 27 Augusti 1873.

Jon Larsson

Jon Larsson fick finna sig i att hans anspråk prutades till 240 kr men fann för gott att ta sin Mats ur skolan. Med det till 240 kr höjda årsarvodet tillsattes enligt poststyrelsens beslut den 17 juni 1874 hemmansägaren Jon Halvardsson från den 1 juli 1874, sedan Jon Larsson undertecknat sin definitiva anhållan om entledigande.

Inte heller Jon Halvardsson fann sig till rätta. Han begärde i ett brev till poststyrelsen redan den 25 augusti 1874 att få avträda sin befattning "för så vitt Kongl. Generalpoststyrelsen ej skulle finna för gott, i anseende till den trägna tjänstgöringen härstädes, då post härifrån expedieras 5 gånger i veckan, höja min avlöning till 350 kronor per år". Sedan poststyrelsen gått med på kravet att gälla under minst två år från 1875 års ingång räknat, återkallade Halvardsson sin avskedsansökan.

Efter några år blev det ändå skifte på befattningen och genom poststyrelsens beslut den 19 maj 1879 blev handlanden August Carlsson föreståndare med oförändrat årsarvode, 350 kr. Det blev nu

en stabil tid för poststationen i Ransby. Carlsson fick löneförbättring genom att han beviljades ett personligt tilläggsarvode på 100 kronor från 1911 års ingång, men han fick också uppleva förberedelser för poststationens indragning med 1916 års utgång (diarienummer 1 b 2035/15). Ett år tidigare hade en poststation inrättats med namnet Långav nära Dalby kyrka, varom berättas i avsnittet för denna längre fram i skriften.

August Carlsson avled den 18 november 1916. Som vikarie fram till poststationens indragning vid årets slut anlätades poststationsföreståndaren i Sysslebäck, fröken Gerda Bengtsson, medan hennes egen befattning i Sysslebäck uppehölls av en lärarinna, som var hennes syster.

1871-04-01--

Bograngen

Norra delen av Värmland visar exempel på tillkomsten av flera poststationer medan kronobrevbäringen ännu fungerade. En av dem låg i Bograngen, öppnad den 1 april 1871. Dess föreståndare skiftade ovanligt tätt och var G Håkansson, Emma Sahlberg och Ida Öström, innan gränssidaren Gustaf Lanner tog vid den 1 juli 1877.

Företrädarna hade fått arbeta under svåra förhållanden, något som kan belysas genom ett utdrag ur ett brev till poststyrelsen den 11 mars 1876 från Emma Sahlberg, i vilken hon anförde att det "på platsen icke finnes att hyra en beboelig lokal, det rum jag nu innehar, nämligen i ett förfallet ruckel till sockenstuga, har förutom andra obehag, rämnade väggar, gissnade dörrar, inga innanfönster, ingen kakelugn, försett endast med en sprucken, utbrunnen järnugn till eldstad; vilken omständighet redan till det menligaste inverkat på min hälsa". Med ytterligare argument, bland annat "orimligt höga priser på det för livets nödtorft oundgängligste", sade hon upp sitt kontrakt och anhöll att få komma ifråga till en för henne lämpligare poststation. Poststyrelsen blundade inte för hennes "anmälan" utan vände sig till länsstyrelsen som lät kronolänsmannen J Fritzberg föra upp lokalfrågan på dagordningen för kommunalstämman med Södra Finnskoga församling den 14 maj 1876. Av protokollet framgick att om postlokalen inte sattes i bättre skick eller en annan lämplig lokal anskaffades, poststyrelsen "icke ansågs kunna undgå att om poststationens indragning förorda. I anledning härav förklarades, att socknen vore beredvillig att i brukbart skick försätta nuvarande poststationslokal i Djäkneliden".

Poststationen flyttades till gästgivaregården och fick byta föreståndare ännu en gång innan den flyttades på nytt, nu till handlanden Emil Hansen Salbergs affär den 1 oktober 1893. Efter dennes död i augusti 1896 sköttes poststationen på vikariat av handlanden Fjelstad, innan skolläraren Aron Lindholm tog över från den 1 oktober 1896. Nu blev det äntligen en stabil tid för poststationen, som Lindholm skötte till sin död i april 1923. Gustaf Henrik Finnson tog över med kontrakt från den 1 maj 1923, följd enligt kontrakt den 1 juli 1924 av Axel Wilhelm Grundström. När denne avgick med årligt understöd 1950, tog Artur Gerhard Grundström över. Från hans tid som föreståndare har jag hämtat ett reportage ur personaltidningen PS nr 7-8 år 1967.

LANTBREVBÄRARE MED LINJE IN I NORGE

»Först så går det opp, sen går det ännu längre opp och sen så går det ner och sedan ännu längre ner.» Så lyder en ganska elakt hopkommen text till Calle Jularbos välkända vals »Livet i Finnskogarna».

Opp gick det i Södra Finnskoga i Norra Värmland på den tiden när virkespriserna låg i topp och det byggdes kraftverk på löpande band häruppe. Nu går det ner och i dag är det mest åldringar kvar i stugorna i Laukomäg, Heikila, Ilalo och allt vad de gamla gårdarna heter. Ungdomarna flyr denna underbara bygd av tvång. Det finns inget arbete och antingen de vill det eller

ej måste de söka sig till storstäder och andra tätorter.

Detta är en utveckling som slår igenom även på det postala området. Den 1 juni i år drogs sålunda de båda poststationerna i Medskogen och Järpliden in. Hushållsunderlaget hade minskat år från år och vid indragningen hade Medskogen 30 och Järpliden 24 hushåll kvar att betjäna. Att en eller ett par poststationer i en kommun försvinner hör i dag till rutinen så vad som i detta fall förtjänar uppmärksamhet är det sätt på vilket postgången till de kvarvarande hushållen kunde lösas.

Alldeles lagom hade en stor skogsbilväg byggts från Järpliden till den lilla byn Possåsen invid norska gränsen. Tänk om man skulle våga sig på en inbrytning i vårt grannland? Inte någon vanlig raid efter margarin, socker och Lötjens utan en permanent anordning! Mycket vore att vinna om man kunde dra en lantbrevbäringslinje från Bograngen in över Medskogen och på norska vägar förbi »poståpnerierna» i Linna och Vermundsjöen till Possåsen och där tillbaka in i Sverige igen. Bara detta att lägga en svensk lantbrevbärings delvis på norskt område vore väl en bra fortsättning på det nordiska samarbete, som våra tullverk sedan länge ägnat sig åt?

En framställning skrevs i ärendet och sedan Poststyrelsen tagit kontakt med nor-

ska postverket och fått klarsignal kom så postdirektionens bifall och sedan den 1 juni i år är det hela i gång.

Järplidens siste poststationsföreståndare — fru Anna Rönnelöv — är nu lantbrevbärare på den nya linjen. Hon är gränsbo sedan födelsen och väl ägnad för sin uppgift. Det där med vänster- och högertrafik hör ju nu till det förgångna och några språkproblem finns det givetvis inte så här goda och trogna grannar emellan. Det är klart att våra kunder inte alltid ser sina poststationer försvinna med så blida ögon men fråga är väl om inte våra norska vänner i Aasnes Finnskog är mest ledsna. I många år har de handlat per postförskott från Borås och andra postordercentra i Sve-

rige och kunnat hämta sina paket på poststationen i Medskogen alldeles intill riksgränsen. Det har rört sig om en förhållandevis livlig trafik och under 1966 kunde Medskogen redovisa i runt tal ettusen utlämnade postförskottspaket. Nu måste norrmännen den längre vägen in till Bograngen, ty ännu så länge är det inte tillåtet för den svenske lantbrevbäraren att ta med deras paket in i Norge och lämna ut dem där. Kanske det kan bli nästa punkt på dagordningen för ökat nordiskt samarbete?

P. S. Det är inte helt utan anledning som Calle Jularbo blandats in i det här. Det var nämligen som gäst hos en familj Rönnelöv i Järpliden, som han skrev »Livet i Finnskogarna».

Karl Tilly

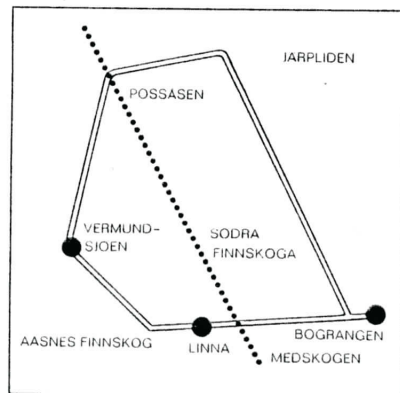
Som biträdande poststationsföreståndare arbetade Synnöve Grundström. En omorganisation planerades i anslutning till att Artur Gerhard nådde pensionsåldern 1975 med sikte på indragning av poststationen, men detta stötte på många protester. Vid ett informationsmöte i Torsby kommunalhus i juni 1975 framhöll postens representanter att postverkets målsättning var *»att kunna ge så bra service som möjligt till en rimlig kostnad. Genom att övergå till lantbrevbärning i Likenäs och Bograngen sparar vi över 70.000 kronor per år»*. Meningen var att ersätta Bograngens poststation med endast lantbrevbärning, medan den i Likenäs skulle förändras till postställe med starkt begränsad öppethållandetid.

Lösningen blev emellertid att Bograngen också fick ett postställe med öppethållande en timme på vardagseftermiddagar. Lantbrevbärarna Åse Olsson, Ruth Eriksson och Anna Nyqvist svarade för detta efter fullgjorda brevbringsturer.

Den 1 juni 1992 flyttades postkontoret (som var den formella termen efter 1986 års ingång) till Finnsons affär i Bograngen. En ny organisation medförde att kassatjänsten sköts av en lantbrevbärare från Syslebäck.

Vid poståpneriet i Vermundsjöen möttes de för första gången — lantbrevbärare Anna Rönnelöv från Södra Finnskoga och lantpostbud Kaare Tysing från Aasnes Finnskoga.

Robert Daarstad i svenska delen av Possåsen får sin post på premiärturen.

1872-10-01--1874-09-30
Namn Stöllet 1874-10-01--

Osebol

Efter framställning öppnades den 1 oktober 1872 en poststation i Ny sockenstuga. Den fick oriktigt namnet Osebol. Skolläraren Johan Victor Nilson utsågs till föreståndare. Av flera skäl kunde poststationen inte ens vid starten förläggas till hemmanet med namnet Osebol, där det låg en gästgivaregård. Kommunalstämman med Ny socken den 25 maj 1874 beslöt att göra framställning till poststyrelsen att få ändra poststationens namn till Stöllet *"efter det hemmans namn varinom stationen är belägen, och som sedan den 16 i denna månad är gästgivaregård med postskjuts åt tre håll"*. Det antecknades också att namnförväxling hade skett vid sortering av post till Ottebol, där en poststation hade funnits sedan den 1 oktober 1867.

Poststyrelsen sände kommunalstämmans framställning till länsstyrelsen i Karlstad som begärde ett uttalande av kronofogden. Denne tillstyrkte bifall och sedan länsstyrelsen också gjort detta, beslöt poststyrelsen att poststationens namn skulle vara **Stöllet** från och med oktober 1874.

Johan Victor Nilson svarade för en ambulatorisk skola, som från oktober 1874 flyttades en halv mil från Osebol. Postmästare Leonard Groth i Råda kommunicerade då med kontraktsprosten J A Almqvist, som föreslog att poststationen skulle flyttas till pastorsbostället Kyrkebol *"vid skiljevägen åt Torsby poststation och ½ fjärdingsväg söder om hemmanet Stöllet"*. Där skulle prostens dotter Klara Gunilla kunna ansvara för postens skötsel.

Vid fortsatt handläggning av frågan om Nilsons efterträdare föreslog kronofogden att handlanden Johan Thorén skulle bli föreståndare. Länsstyrelsen gick på kronofogdens linje och poststyrelsen beslöt att Johan Thorén skulle antas. På egen begäran entledigades han från den 1 april 1875 och arrendatorn A M Nelson gick in som föreståndare under en mellanperiod, varefter Thorén återtog befattningen, formellt från 1878 års ingång. Hans löneanspråk var omotiverat höga och poststationen kunde senare överlämnas till fröken Ingeborg Kristina Maria Rydén och efter henne i juni 1896 till änkefru Blenda Axelina Björklingson, som behöll tjänsten i mer än 20 år.

Reparatören Per Persson Dahlström tog över den 1 oktober 1917 och Selma Maria Stöllman den 1 april 1924. Efter de senaste årtiondenas förändringar av både struktur och terminologi finns numera i Stöllet ett postkontor, vars chef har ansvar för service till drygt 800 hushåll, inklusive dem med postadress Ambjörby.

1874-05-01--
Namn Finnskoga 1874-11-19--1893-03-31
Finnskoga-Höljes 1893-04-01--1939-05-14
Höljes 1939-05-15--

Höljes

På grund av poststyrelsens beslut efter gjord framställning öppnades den 1 maj 1874 en poststation i Höljes med handlanden A G Andersson som föreståndare. Han hade accepterat att åta sig uppgiften med 120 kr i årsarvode. Det var emellertid inte så länge han kunde ägna sig åt detta. Poststationen flyttades redan efter drygt sex månader den 19 november 1874 och fick då namnet **Finnskoga**. Där blev gästgivaren Lars Håkansson föreståndare med ett till 210 kronor höjt årsarvode. Han sade emellertid upp sig i ett brev till poststyrelsen den 7 maj 1875.

Hemmansägaren Olof Andersson i Båtstad sökte och fick överta poststationen med oförändrat årsarvode. Han var kommunalstyrelsens ordförande och fördes på förslag av kronofogden. Poststationen hamnade nu i Båtstad på andra sidan Klarälven, men postföraren Jan Larsson begärde inte någon höjd ersättning på grund av ändrad färdväg.

En framställning den 30 november 1877 från kapellpredikanten J M Stenberg om att poststationen skulle flyttas från Båtstad till Höljes och kyrkan föranledde inte någon åtgärd av poststyrelsen, sedan postföraren Olof Olsson i Ransby förklarar sig inte kunna ändra sin rutt. Med poststationen kvar i Båtstad övertogs den enligt ett kontrakt den 6 juni 1878 av änkan Ingegerd Andersson.

Poststationens namn ändrades den 1 april 1893 till **Finnskoga-Höljes** och den 1 juli 1893 blev kommunalstyrelsens ordförande L G Setterlund dess föreståndare. Han följdes med 1899 års ingång av fröken Karin Jonsson, som efterträddes den 26 november 1904 av målaren August Vilhelm Nilsson. Med tillträde den 1 oktober 1909 av Hilda Karlotsson blev det slut på de tämligen täta bytena. Hon svarade nämligen för poststationen under mer än 37 år och fick uppleva att poststationen ändrade namn ännu en gång.

Bakgrunden till detta var strävan efter att poststationer och telegrafstationer på samma plats gavs samma namn. Jag har i posthistorisk skriftserie nr 19 berättat om överväganden inför namnändring av närmare 100 poststationer den 15 maj 1939 mot denna bakgrund. För Finnskoga-Höljes gällde då, att telefonstationens namn var Höljes. Remissinstanserna hade inga invändningar mot att poststationen fick samma namn och från den 15 maj 1939 hette poststationen sålunda blott **Höljes**.

Hilda Karlotssons systerson Sten Herbert Björn Bengtsson övertog

poststationen från den 1 februari 1947 och upplevde den kraftiga trafikökning som medförde statushöjning av poststationen till postexpedition den 1 oktober 1961. 1970-talets genomgripande förändringar av den postala strukturen medförde att postexpeditionen förvandlades till ett postställe 1983 men fick termen postkontor med 1986 års ingång.

Politiker och privatpersoner protesterade förgäves mot den nedklassning av orten som skedde med övergången 1983 efter Bengtssons pensionering. Bengtsson hade själv varit engagerad i kommunalpolitiken i Finnskoga/Dalby och i Torsby. Han hade också tillhört turistnämnden och kyrkofullmäktige och dessutom hunnit vara revymakare. Han var också en av eldsjälarna i aktionsgruppen "Rädda Klarälven".

Ekshärad

1875-01-01--

Enligt poststyrelsens brev till länsstyrelsen i Karlstad den 8 december 1874 hade ett förslagskontraktet med Carl Ekman om att från 1875 års ingång vara föreståndare för en poststation i Ekshärad med 250 kr i årsarvode blivit godkänt. När han kommit underfund om vad arbetet egentligen innebar, skrev han den 20 augusti 1875 och bad att få arvodet höjt till 400 kr. Detta gick poststyrelsen med på efter kontakt med både kronofogden och postmästare Möllerberg i Råda.

Handlanden Carl Laurentius Ekman fick hastigt rycka in som vikarie på grund av Ekmans plötsliga död den 2 juli 1888. Rutinmässigt fick länsstyrelsen engagera kronofogden för att få fram förslag på en ordinarie efterträdare. Det blev en tämligen omständlig procedur innan poststyrelsen den 10 augusti 1888 beslöt att anta länsstyrelsens förslag att tillsätta kyrkoherden A F Holmqvist som föreståndare med 550 kr i årsarvode. Denne sade emellertid upp sig redan den 19 december 1888 och med tre månaders uppsägningstid kunde det bli skifte den 1 april 1889, då handlanden O Axel Norbäck trädde till. Han följdes den 1 juli 1891 av klockaren Anders Johan Norbäck, som fick fröken Maria Lydia Lind som efterträdare den 1 april 1917. Hon hade varit föreståndare för poststationen i Trossnäs 1883-1913 och Väse 1913-1917. Efter knappt fyra år återgick poststationen till Norbäckska släkten genom att lantbrukaren Torsten Norbäck tog över med 1921 års ingång. Efter hans uppsägning (diarienummer 1 b 464/36) blev Annie Rudström föreståndare och fick uppleva att den ökande trafiken motiverade att poststationen statushöjdes till postexpedition från den 1 mars 1949. Fru Rudström fick nu titeln stationsmästare. 1970-talets generella omorganisationer gjorde att hennes efterträdare Olle Persson blev lokalpostmästare (utan prefixet lokal från 1986).

Det blev nya postlokaler i Ekshärad i augusti 1982, något som inte minst den nye postmästaren 1990 Berit Svensson hade glädje av. Hon fick överta ansvaret för postservice till omkring 1600 hushåll.

Från personaltidningen "Vänerposten" har jag lånat denna bild.

Kyrkoherde Gunnar Lindberg träffar postmästare Berit Svensson och diskuterar Ekshärads framtid. I bakgrunden Ekshäradspelaren, Legenden av träskulptör Lasse Kuparinen.

Gustaf Adolf

Klockaren J E Olbers blev föreståndare för den poststation som öppnades vid 1875 års ingång i Gustaf Adolf. Han fick efter framställning den 24 september 1875 sitt ursprungligen fastställda årsarvode på 100 kr fördubblat från och med 1875. Så värst länge hade han inte glädje av den förbättringen, för poststationen drogs in den 30 april 1878. De som anlitat klockaren i postärenden fick nu vända sig till den nyöppnade förenade post- och järnvägsstationen med namnet Geijersholm, vilken liksom poststationerna Motjärnslyttan, Hagfors, Uddeholm och Edebäck öppnades, när Uddeholms Järnväg togs i bruk för allmän trafik den 1 maj 1878.

Indragningen av poststationen vid Gustaf Adolfs kyrka medförde bekymmer. Kapellpredikanten O Berggren skrev den 10 februari 1882 till poststyrelsen, att postförhållandena var särskilt besvärliga för dem som bodde i församlingens mellersta och östra områden. Han uppgav att de närmaste poststationerna Motjärnslyttan i Nordmark och Geijersholm på västra gränsen av Gustaf Adolfs socken båda låg omkring en och en halv mil från kyrkan. Han fortsatte:

"Kyrkan är en föreningspunkt, dit folket nästan söndagligen samlas, och komme post dit, vore det ganska lätt att åtminstone en gång i veckan få den sänd till alla delar av församlingen, något som skulle vara en icke ringa fördel både för församlingens medlemmar och postverket. Vidare har icke någon anordning gjorts för kyrkopostens fortskaffande från ovannämnda stationer, utan har undertecknad själv måst ombesörja denna angelägenhet alltsedan maj 1878, alldenstund jag icke funnit det tillständigt att låta nämnda post stanna å poststationen".

Kapellpredikantens brev föredrogs i poststyrelsen den 16 februari 1882 utan att ha varit föremål för remiss. Det ansågs *"i målets nuvarande skick ej böra föranleda avseende"*. Ett försök fyra år senare lyckades inte heller. Då gjordes en undersökning som bland annat innehöll ett negativt uttalande av poststationsföreståndaren i Geijersholm: *"På den trakt som skulle avse poststationens inrättande finnes egentligen ej andra än fattiga skogsarbetare som icke kunna hava någon post eller korrespondens att tala om"*. På postinspektionens förslag beslöt poststyrelsen nu att inrätta lantbrevbäring till Gustaf Adolf.

Den i Skaraborgs län befintliga poststationen med namnet Gustaf Adolfs kapell fick från och med den 1 april 1912 suffixet struket och hette därefter Gustav-Adolf till indragningen den 30 oktober 1964.

Nyskoga

Bland de 14 nya poststationer som tillfördes Sunne postkontors förvaltningsområde med 1875 års ingång fanns en i Norra Flatåsen med namnet Nyskoga. Till föreståndare antogs kapellpredikanten E G Nylén med 150 kr i årsarvode. Detta täcktes mer än väl av uppbörden vid poststationen under första verksamhetsåret, 289 kr.

En framställning från kommunalstämman ordförande Anders Henriksson den 1 november 1878 att få poststationen flyttad från Norra Flatåsen en kvarts mil söderut till hemmanet Mellan Flatåsen föranledde inte någon åtgärd av poststyrelsen. Kronofogden Carl Weinberg hade i sitt remissyttrande bl a anfört följande:

"Då enligt min åsikt nuvarande platsen för Nyskoga poststation är fullt lika lämplig och bekväm för sockenborna som den föreslagna nya platsen och därtill kommer, att stationen nu skötes omsorgsfullt och redbart av en därför fullt lämplig person, som ingalunda kan ersättas av Henrik Andersson i Mellan Flatåsen, kan jag inte förorda den föreslagna förflyttningen".

Ett nytt förslag att flytta poststationen behandlades av kommunalstämman den 14 oktober 1888. Som vikarie för Nylén tjänstgjorde då Fanny Örtquist. Hon motiverade sakligt varför det inte fanns några bärande skäl att flytta poststationen. I detta instämde postmästaren i Filipstad och poststyrelsen ansåg vid föredragning den 21 februari 1889 att framställningen inte borde föranleda till vidare åtgärd.

Poststationens förste ordinarie föreståndare hade under mellantiden hunnit efterträdas av kapellpredikanten Axel Edlund. Skräddaren Johan Persson, som följde efter honom från den 1 april 1902, tycktes ha haft oddsen emot sig, särskilt som postmästare T L Anderson i Torsby efter inspektion den 26 juni 1907 konstaterade att han skötte postgöromålen *"på ett mycket vårdslöst och klandervärt sätt"*.

Då det inte fanns någon lämplig efterträdare, föreslog postmästaren att poststationen skulle dras in. Efter ansträngningar förgäves att finna en lämplig föreståndare biträdde både länsmannen och kronofogden förslaget om indragning av poststationen och i ett brev till poststyrelsen den 21 november 1907 redovisade postinspektör Otto Schütz den företagna utredningen. Ett förslag lämnades som gick ut på att poststationen i Nyskoga och lantbrevbäringen Nyskoga-Degerberg skulle dras in och att i stället en lantbrevbäring skulle anordnas med två turer i veckan på en ca 30 km lång ringlinje från Vitsand över Kjellingerud, Asped, Lernäs, Mossen, Fagerberg, Gillersby, Degerberg, Gammalsättern, Björbysättern, Brattfors, Trång och åter till Vitsand.

Poststyrelsen beslöt i enlighet med framställningen för tillämpning från 1908 års ingång. Framförda besvär mot beslutet efter en extra kommunalstämma med Nyskoga församling i kyrkans sakristia den 15 december 1907 föredrogs efter kompletterande utredningar av poststyrelsen den 3 april 1908 och föranledde inte till vidare åtgärd.

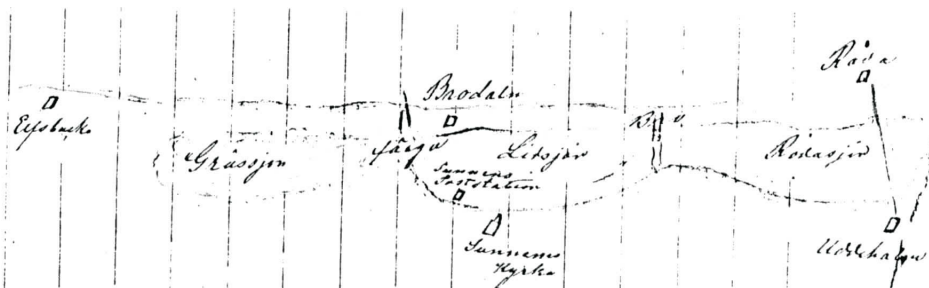
Efter drygt tio år lyckades man emellertid få poststationen åter från den 1 juni 1918. En av dess föreståndare blev den 1 juli 1932 Hjalmar Hildebrand Backlund. Den stora rationaliseringsvågen efter andra världskriget medförde att poststationen drogs in på nytt. Detta skedde ned maj månads utgång 1966. Den ersättande lantbrevbäringen kompletterades denna gång med ett postombud under en 13 år lång övergångstid. Posten dit expedierades över Kristinefors i Fryksdals härad, en poststation som hade inrättats så sent som den 1 augusti 1944. Postombudet avvecklades den 31 maj 1979.

1875-01-01--1969-06-14

Sunnemo

En av de fyra poststationer som tillfördes Älvdals härad på grund av 1873 års riksdagsbeslut om att kronobrevbäringen skulle upphöra, förlades till Sunnemo. Där blev handlanden N Svanberg föreståndare med 200 kr i årsarvode. Han lyckades få detta höjt till 300 kr genom poststyrelsens beslut den 29 september 1876.

I samband med Svanbergs begäran om ytterligare höjning av arvodet avslöjades ett för poststyrelsen till synes dittills okänt förhållande, nämligen att postförarna mellan Råda och Molkom, som enligt tidtabellen passerade Sunnemo poststation, inte alls gjorde detta utan lämnade posten till torpet Brodalen (se även sid 3). I Brodalen hade Svanberg att på egen bekostnad lämna avgående och hämta ankommande post. Med en skiss i sitt brev den 5 november 1881 sökte han visa hur poststationen låg i förhållande till postvägen.

I samband härmed föreslog Svanberg att posten skulle föras till Sunnemo från Uddeholms järnvägsstation på samma sida om älven

som poststationen låg. Det blev ett mycket komplicerat ärende, i vilket även ifrågasattes indragning av postkontoret i Råda och postföringen Råda-Molkom (diarienummer 7382/1355). Länsstyrelsen anförde emellertid i sitt svar den 22 juni 1882 efter genomförd remissomgång att "Konungens Befallningshavande anser sig med fästet avseende å vad Herr Kammarherren m m W Croneborg i ärendet anført, icke kunna den ifrågasatta indragningen förorda". Det så tungt vägande uttalandet innehöll farhågor för sämre postförbindelser "för den stora rörelsen vid Efsbacka bruk med därunder lydande Svartå masugn och stort gods" jämte en rad andra uppräknade olägenheter. Postföringstidtabellen blev i det närmaste oförändrad för poststationen i Sunnemo och Svanberg fick fortsätta att låta hämta posten på västra sidan av älven utan att för den skull få någon löneförhöjning.

Råda—Molkom.							
(Från den 1 juli 1882)							
Th. S.	—	3,30	1,6	Råda postkontor	O. L.	3,0	—
Th. S.	5,15	6,0	2,0	Sunnemo poststation	O. L.	12,30	12,45
Th. S.	9,0	9,15	1,6	Efsbacka poststation	T. F.	9,15	9,30
Th. S.	11,30	—	5,2	Molkom poststation	T. F.	—	7,0

Med blott 300 kr i årsarvode fortsatte Svanberg att sköta poststationen i Sunnemo tills sekelskiftet började närma sig. Den 1 april 1898 övertogs den av handlanden Gustaf Axel Vilhelm Reuterberg, som då fick arvodet höjt med 25 kr per år till 325 kr. Från den 1 oktober 1905 blev årsarvodet 450 kr och från den 1 april 1913 480 kr.

Den 1 november 1949 trädde Inga Helena Mühlbach till som poststationsföreståndare. Rörelsen utvecklades bra och från den 1 oktober 1957 höjdes poststationen till postexpedition med den följd att hennes titel blev stationsmästare. Efterkrigstidens allt hårdare rationaliseringar medförde emellertid att såväl postexpeditionen i Sunnemo som poststationen i Edebäck drogs in. Beslutet hade föregåtts av information till berörda kommunala myndigheter, följd av en besvärinlägga till regeringen. Sedan regeringen inte fästat något avseende vid denna, genomfördes omorganisationen den 16 juni 1969. Två nya brevbringningslinjer från Hagfors svarade för distributionen till de indragna postanstaltens betjäningssområden. Två postombud inrättades som förstärkning av brevbringningen under en övergångstid. Det i Sunnemo fanns kvar under perioden 16 juni 1969 - 30 april 1976. I dess datumstämpel fanns till och med oktober 1973 gravyren HAGFORS POB 2 och därefter HAGFORS POB 1, dvs samma beteckning som funnits för postombudet i Edebäck under den första perioden.

Det kom naturligtvis protester även mot beslutet att dra in postombudet i Sunnemo, men även de lämnades utan avseende. Poststyrelsens senare lämnade medgivande att med viss kvotering återinföra postortsnamn omfattade från den 1 april 1993 även Sunnemo.

Edebäck

Linjedelen Nordmark-Björndalsbron av Nordmark-Klarälvens järnväg och dess bibanor öppnades för trafik den 11 december 1877, men samarbetet mellan post och järnväg började senare, den 1 maj 1878. Då öppnades en poststation i Edebäcks järnvägsstation vid bibanan som utgick några kilometer norr om Uddeholm. Stationsmästaren C Svensson fick ansvar för samhällets postservice, följd 1879 av Samuel Halén. Han fick för själva postarbetet årsarvodet höjt från 240 till 480 kr enligt beslut den 5 oktober 1885.

Filipstad—Edebäck.

(Från den 15 oktober 1880.)

△ N:r 2.		Denna spalt läses nedifrån och uppåt.
2,30	<i>Filipstad</i>	12,0
2,52	<i>Finshyttan</i>	11,53
3,21	<i>Fogdhyttan</i>	11,10
3,39	<i>Finmossen</i>	11,0
4,12	<i>Mokärnshyttan</i>	9,58
5,56	<i>Geijersholm</i>	8,37
6,28	<i>Hagfors</i>	8,13
6,53	<i>Uddeholm</i>	7,34
7,25	<i>Edebäck</i>	7,0

N:r 1.
△

Delta är tidtabellen för postgången till och från Edebäck, sådan den gällde under en del av Samuel Haléns tjänstgöringstid. Inom ram markeras uppgifter som avser tid mellan kl 1800 och 0600 ("nattid").

Efter Haléns död i oktober 1910 tillsattes efter en tids vikariat stationsinspektoren P Matssohn som föreståndare i februari 1911. Han avled i juli 1923 och befattningen uppehölls på vakans i avvaktan på att en omorganisation kunde genomföras. Denna innebar att poststationen skildes från järnvägen den 1 oktober 1923. Föreståndare för järnvägsstationen blev då Carl Emanuel Marcusson som tidigare hade ansvarat för de förenade poststationerna i Geijersholm (1909-1916) och Uddeholm (1916-1923).

Poststationens skötsel överlämnades till änkefru Majken Matssohn, då 47 år gammal. Hennes efterträdare under perioden september 1927 - juni 1934 lyckades mindre bra. Efter en vakansperiod tillsattes

vid 1935 års ingång Carl Emanuel Marcusson som ansvarig för poststationen. Han lämnade emellertid postsyslan i april 1947, då Karin Maria Jonsson började vikariera för att bli ordinarie poststationsföreståndare ett år senare. Hon fick redan den 1 mars 1949 uppleva att poststationen stushöjdes till postexpedition. Aina Margareta Marcusson tog över denna i augusti 1956. Den 14 juni 1969 drogs postexpeditionen in. Förutom lantbrevbäring blev ersättningen ett postombud i vars datumstämpel graverades HAGFORS POSTOMB 1. Postombudet avvecklades den 31 oktober 1973. De som bodde längst norrut inom Edebäcks tidigare betjäningssområde anknöts till lantbrevbäring från Ekshärad.

1878-05-01--1971-10-30

Geijersholm

Den lantpoststation som öppnades den 1 januari 1875 med namnet Gustaf Adolf, drogs in med april månads utgång 1878. I stället öppnades den 1 maj 1878 en poststation i Geijersholms järnvägsstation. Där blev stationsföreståndaren Israel Larsson ansvarig för postärendena och efter kort tid följd av stationsmästaren A Andersson, båda med 240 kr i årsarvode för själva postsyslan. Olof Karlsson tycks ha tagit över genom beslut i oktober 1885, då med 360 kr i årsarvode, vilket efter 1902 års reglering höjdes till 420 kr.

Olof Karlsson fick i början av 1886 uttala sig i en remiss från poststyrelsen. Anledningen var förnyade försök från pastor O Berggren och andra företrädare för Gustaf Adolfs församling att få lantpoststationen återöppnad vid kyrkan. Karlsson skrev därvid bl a följande:

"Under flera års tid har Pastor Berggren haft och fortfarande har lösväska med Mokärnshyttans poststation och fortskaffas väskan genom postiljonskupén på Nordmark-Klarälvens Järnväg från hållstationen Deglundsbacken till Mokärnshyttan och åter tvenne gånger under veckan i vardera riktningen, vilket kunde utsträckas till flera gånger i veckan eller dagligen om så önskas.

På den trakt, som skulle avse poststationens inrättande, finnes egentligen ej andra än fattiga skogsarbetare som icke kunna hava någon post eller korrespondens att tala om..."

Efter poststyrelsens beslut den 20 april 1886 inrättades emellertid på postinspektionens förslag lantbrevbäring från Geijersholms poststation till Gustaf Adolfs kyrkby.

Poststationen i Geijersholm lydde till en början under postkontoret i Råda men överflyttades den 1 februari 1898 till Filipstads förvaltningsområde. Den återflyttades så småningom till Råda-området, men när postexpeditionen i Hagfors höjdes till rang och värdighet av förvaltningspostkontor, blev poststationen i Geijersholm underställd postmästaren i Hagfors den 1 oktober 1954. Förvaltningspostkontoret i Råda drogs in samtidigt och ersattes med en postexpedition av det slag som hade börjat inrättas 1920. Sådana postexpeditioner hade inte några förvaltningsområden utan svarade för den lokala trafiken.

Olof Karlsson efterträddes 1909 av Carl Marcusson som efter hand fick allt bättre villkor. Rörelsen ökade till och med så mycket att det inte gick att i längden förena postgöromålen med järnvägspersonalens åligganden. Posten flyttades till L M Nilssons fastighet i järnvägsstationens närhet, där fru Beda Maria Nilsson antogs till föreståndare från den 1 oktober 1920. Poststationen flyttade under fru Nilssons tid till nya lokaler 1943. När hon avgått under sitt 74:e levnadsår den 1 juli 1957, hölls befattningen vakant i avvaktan på resultatet av en utredning om ny organisation. Denna lät vänta på sig och bland vikarierna blev fru Gerda Gräsberg den sista. Hon fick uppleva poststationens indragning med oktober månads utgång 1971. Ersättningen till befolkningen blev lantbrevbäring från Hagfors liksom till dem som hade betjänats av poststationerna i Geijersfors och Gumhöjden. De poststationerna drogs in samtidigt.

Ej poststation

Gustavsfors

Se avsnittet om Geijersfors. I Torrskogs församling i Dalsland har funnits en poststation med namnet Gustavsfors, om vilken finns uppgifter i posthistorisk skrift nr 255, "*Posthistoria från Vedbo härad*".

1878-05-01--
Namn Hagfors 1 1969-06-16--

Hagfors

Stationsinspektör Gustaf Duhs blev ansvarig för den poststation som öppnades i Hagfors' järnvägsstation den 1 maj 1878. Hans årsarvode för postsysslan blev till en början 240 kr. Den 1 oktober 1893 tog Klas Albert Pallin över och efterträddes vid 1899 års ingång av Erik Daniel Stolpe. Han blev den längst tjänstgörande stinsen i Hagfors med

postgöromål och fick på grund av ökade göromål träffa ett säravtal med postverket om ersättningsvillkoren efter 1914 års allmänna reglering av ersättningen till föreståndare vid förenade post- och järnvägsstationer.

Stolpe fick också uppleva att post och järnväg skildes åt den 1 februari 1918. Fröken Hilma Kristina Jernberg flyttade till Hagfors från Deje, där hon varit poststationsföreståndare under sju månader. Hon blev nu föreståndare för posten i Hagfors och fick på grund av giftermål efternamnet Haag. Under hennes tjänstledighet 1 juli 1921 - 30 juni 1922 vikarierade Ellen Teresia Sandberg. Nu hade omsättningen ökat så mycket att poststationen kunde stushöjas till postexpedition från den 1 oktober 1923. Föreståndarens titel blev nu stationsmästare. Som sådana tjänstgjorde bland andra Robert Dahlberg, Erik Olof Karlsson och Johan Emil Oskar Karlström.

Ellen Sandbergs vikariat som poststationsföreståndare upphörde när postexpeditionen organiserades den 1 oktober 1923. Hon blev biträde under Robert Dahlberg men valde att resa till Amerika på sommaren 1924. Ellen Eklöf tog vid efter henne som biträde under några år.

Ännu en höjning av postens status skulle invånarna i Hagfors få uppleva genom att postexpeditionen organiserades som postkontor den 1 oktober 1954 med eget förvaltningsområde. Nu degraderades postkontoret i Råda till postexpedition och underställdes postmästaren i Hagfors, liksom postexpeditionerna i Edebäck, Ekshärad, Sunnemo och Sysslebäck samt poststationerna Ambjörby, Amnerud, Geijersfors, Geijersholm, Graval, Höje, Höljes, Klaråsen, Kärrbackstrand, Lakene, Likenäs, Loffstrand, Myra, Stöllet, Tönnet, Värmlands Dalby och Västanberg. Därmed kom också ett stort antal lantbrevbärare samt postombuden i Bastuknappen, Brunnberg, Bäntheby, Månäs och Uggelheden att lyda under postkontoret i Hagfors.

Det var sålunda fråga om ett ganska vidsträckt förvaltningsområde som bland andra postmästare Erik Robert Åberg fick basa över. Men inte mycket har varit beständigt i postverket under andra hälften av 1900-talet. 1970-talets mycket omfattande ändringar av förvaltningsområden och termer ledde till att postkontoret visserligen fick behålla termen postkontor, men detta blev beteckningen för de flesta kundbetjänande postanstalter 1977 och för alla 1986. Men förvaltningsområdet, som på grund av utbyggd lantbrevbäring m m nu hade begränsats till postexpeditionerna ("postkontoren") i Ekshärad, Uddeholm, Höljes, Råda, Stöllet och Sysslebäck, fick ingå Karlstads postområde. Med ansvar för service till drygt 6000 hushåll, inklusive dem med postadress Lakene och Råda, fick Märtha Berglund ta över postkontoret 1983, med titeln kommunpostmästare vid 1988 års ingång och titeln distriktschef i 1990-talets nya organisation.

Uddeholm

När posttrafiken började på järnvägen norrut från Nordmark med maj månads ingång 1878 öppnades också en poststation i Uddeholms järnvägsstation.

Samuel Helén fick ansvaret för postgöromålen med 300 kr i årsarvode. Han följdes efter kort tid av A Andersson, som dessförinnan skurit sina lagrar, som det heter, i Geijersholm. Hans efterträdare Olof Olsson fick enligt beslut den 5 oktober 1885 årsarvodet höjt till 480 kr. Villkoren förbättrades innan han fick lämna över till Martin Valentin Holmström den 1 september 1905 och blev med stigande trafik allt bättre under efterföljarna Carl Laurentius Larsson (1915-1916), vikarien Oscar Valfrid Persson (1916) och Carl Emanuel Marcusson (1916-1923). Den sistnämnde hade varit föreståndare för poststationen i Geijersholm sedan juli 1909.

Hugo Clarin, som tog över efter Marcusson den 1 oktober 1923, avled i september 1946 och Olof Paul Andersson blev föreståndare under de fyra sista åren av förening mellan post och järnväg. Denna upphörde den 1 oktober 1950, då poststationen statushöjdes till postexpedition. Under de följande 27 åren var chefstiteln stationsmästare, innehavd av bl a Eskil Erik Carlsson och Inez Persson, som i december 1969 fick flytta till nya lokaler i f d Brukshandeln. Den 16 juni samma år hade poststationens namn ändrats från Uddeholm till Hagfors 2 och med termen postkontor finns postanstalten kvar med det namnet ännu när detta skrivs i januari 1995.

Poststation begärs i Torsby

Efter ett sammanträde i Torsby folkskola den 30 september 1906 med representanter för Torsby, Backa och Haftersbol under Per Jonssons ordförandeskap skrev sammanträdets sekreterare E K Danielsson till poststyrelsen och begärde att en poststation skulle öppnas i Torsby (diarienummer 1906: 13930/2338). Under den följande remissbehandlingen uppgav poststationsföreståndare Holmström i Uddeholm att de klagomål mot postgången som föregått sammanträdet varit obefogade. Postmästaren i Filipstad uppgav senare att en poststation i Torsby vid postföringslinjen Uddeholm-Sunnemo var alldeles överflödigt. Kronolänsmannen ansåg att ansökan borde lämnas utan avseende. Poststyrelsen beslöt i enlighet därmed vid föredragning den 21 januari 1907.

Höje

I augusti 1890 skrev kronolänsmannen J Wennerlöf och ett stort antal andra personer i Höje under en framställning till poststyrelsen med begäran att en poststation skulle inrättas i den då uppförda järnvägsstationen. Ärendet remitterades till postinspektionen och bifogades det större ärendet om den omorganisation som föranleddes av järnvägens tillkomst.

Poststyrelsen biföll och poststationen öppnades den 1 oktober 1890 med stationsmästaren Carl Johan Jansson som ansvarig. Johan Petrus Larsson tog över i maj 1900 och sedan kom de två följande bytena relativt tätt, Olof Jansson (1901-1903) och Lars Gustaf Linné (1903-1918). Det blev fröken Rut Elly Linné som fick ta hand om poststationen när samarbetet mellan post och järnväg upphörde med 1919 års ingång (diarienummer I b 5244/18). Hon följdes i februari 1921 av fröken Elin Maria Linné, sedermera med efternamnet Jansson. Hon avgick vid halvårsskiftet 1962, då 67 år gammal, och Karin Inga-Lill Jansson blev nu ortens siste poststationsföreståndare. Hon bytte efternamnet till Janmark vid 1966 års ingång och fick uppleva poststationens indragning med augusti månads utgång 1977.

		Höje—Ena.				
		(Från den 4 februari 1903.)				
O. L.	—	2,15	0,7 { Höje poststation ..... Västra Skymnäs (åbon Vilh. Andersson) ..... Höjeberg (handlanden C. A. Svensson) ..... Uddheden (åbon Per Andersson) ..... Ena (handlanden H. Nordin)	O. L.	6,44	
O. L.	4,0	—		O. L.	—	
				O. L.	5,0	

Vid nedläggning av poststationen i Höje överflyttades föreståndaren och lantbrevbäraren till Munkfors. Embryot till lantbrevbäringslinjen var den sju kilometer långa sträckan till Ena, där befolkningen fick posten två gånger i veckan från februari 1903. Lantbrevbärarens besöksställen är på tidtabellen angivna med ortnamn samt den person hos vilken posten skulle avlämnas.

Sysslebäck

1896-11-01

Vid remissbehandlingen av ett förslag i februari 1895 av kronolänsman Gustaf Nilsson och tullstationsföreståndare J Matsson i Bograngen med flera korrespondenter i Södra Finnskoga om att ändra postgången i Älvdals övre tingslag kände poststationsföreståndaren i Ransby, handlanden August Carlsson obehag inför tanken att hans egen poststation skulle dras in när nya poststationer öppnades i Sysslebäck och Likenäs. Något av hans synpunkter framgår av ett citat i följande avsnitt om Likenäs.

Postmästare Carl August Johansson i Råda kunde i sitt remissvar inte bekräfta att Sysslebäck var "*någon större plats*". Han såg helst inte att någon ändring gjordes av då rådande postförhållanden inom Dalby socken och ansåg att det var tillräckligt med en poststation inom socknen, nämligen Ransby. Denna inställning i förening med ett beslut om viss ändring av postgången föranledde postinspektör Otto Schütz att i ett brev till poststyrelsen den 20 april 1895 föreslå att framställningen om poststationer i Sysslebäck och Likenäs skulle lämnas utan åtgärd.

Det blev också poststyrelsens beslut vid detta tillfälle, men frågan aktualiserades på nytt genom ett brev den 7 augusti 1896 från ett 25-tal petitionärer i Långav med apotekare C Wiberg och handlanden P Boman Persson som initiativtagare. För sin post använde de sig av en lösväska som de utväxlade med poststationen i Stöllet tre mil söder om Långav. De hade visserligen närmare väg till Ransby, men de anlitade i allmänhet inte poststationen där. De tyckte att en poststation borde finnas i Långav. Där låg nämligen Dalby kyrka, läkarbostället, apoteket och sjukstugan, "*ävensom sockenstugan, där församlingens angelägenheter behandlas*". Inte förrän 20 år senare blev deras önskemål tillgodosedda (Se avsnittet om Långav).

Den omfattande remissbehandlingen kompletterades med uppgifter som postinspektör Otto Schütz skaffade sig 1896 under en resa inom Älvdalens fögderi. Han hade då bl a samtalat med kronofogden, som hade tyckt det vara nödvändigt att nya poststationer inrättades utefter linjen Edebäck - Ekshärad - Ransby - Finnskoga Höljes, eftersom avståndet mellan de befintliga poststationerna var för stort i förhållande till den omfattande korrespondensen.

Kronofogden påyrkade poststationer i Fastnäs 17 kilometer söder om Stöllet, i Likenäs 29 kilometer norr om Stöllet samt i Sysslebäck nio kilometer norr om Ransby. Det ansåg Schütz vara berättigat och vidtog åtgärder för att spåra upp lämpliga föreståndare. I ett brev till

poststyrelsen den 16 september 1896 föreslog han bland annat, att handlanden Karin Bengtsson skulle förestå en blivande poststation i Sysslebäck med 100 kr i årsarvode.

Poststyrelsen beslöt enligt förslaget och från den 1 november 1896 fanns en poststation med namnet Sysslebäck vid Slättne gästgivaregård. Hemmansägaren Eskil Bengtsson tog över chefskapet för poststationen den 1 april 1898 och fick från det nya seklets början årsarvodet höjt till 240 kr. Efter Eskil Bengtssons död övertog fröken Gerda Emilia Bengtsson poststationen i januari 1913.

Trafiken ökade efter hand och från den 1 mars 1949 höjdes poststationen i Sysslebäck till postexpedition. Inez Helena Rangedal blev föreståndare med titeln stationsmästare. Senare tiders omorganisationer och ändrad terminologi har medfört att det numera finns ett postkontor i Sysslebäck, där chefen har ansvar för service till ca 1600 hushåll, inklusive dem med postadress Bograngen, Höljes och Likenäs.

1896-11-01--

Likenäs

I ett brev till poststyrelsen i februari 1895 föreslog kronolänsman Gustav Nilsson i förening med bl a tullstationsföreståndaren Mattson vissa förändringar för poststationsnätet på grund av kännedom om planerad indragning av kærposten mellan Ransby och Bograngen, när en ny väg Lethafors-Brattmon blev färdig.

Deras förslag gick ut på indragning av poststationen i Ransby och att i stället nya poststationer inrättades i Likenäs och i Sysslebäck, där det fanns gott underlag för sådana. I föregående avsnitt kan man läsa att det förslaget inte hade framgång men att en uppföljning av förslaget följande år bl a resulterade i tillkomsten av poststationen i Sysslebäck.

Den 20 mars 1895 daterade företrädare för Likenäs ett brev till poststyrelsen med begäran om att en poststation skulle öppnas i Likenäs. De skrev bl a:

"För närvarande hava vi post endast två gånger i veckan, vilket är otillräckligt, minst tre gånger begäres; till närmaste poststation söderut, nämligen Stöllet, är 2 9/10 mil, norrut, Ransby 1 mil, men i anseende till nyligen skedd vägomläggning kommer den senare säkerligen inom kort att förflyttas en mil längre norr till hemmanet Sysslebäck".

Under den följande remissbehandlingen av de båda här delvis citerade breven uttalade sig bl a poststationsföreståndare August Carlsson i ett tre foliosidor långt, tättskrivet brev. Han fann det "*något egendomligt att länsman Nilsson ansett lämpligt att inblanda sig i en annan*

kommuns förhållanden utom sitt länsmansdistrikt för så vitt han därmed ej har något eget intresse i sikte vilket väl kan vara möjligt. --

Vad Likenäs beträffar och vad därunder framhålles såsom så utmärkande för inrättande av poststation därstädes, så är det ej alldeles så betydelsefullt som de vill låta påskina, där finns visserligen gästgivaregård, sådana finns å flera ställen, och tingshus där ting hålles några dagar två gånger om året och ett par tre stora byggningar vid vägen, men detta är ej så utmärkande framför andra ställen, en telefonkopplingsstation, som man visst är betänkt på att flytta därifrån upp till Dalby kyrka, och handelsbodarna, ja de inskränka sig till det minsta möjliga i det att endast en fattig urmakare, som bor i en liten stuga har litet krams att sälja".

Detta citat ur August Carlssons brev visar att han inte ville se någon inskränkning i kundkretsen för sin egen poststation.

Det blev en fortsatt omfattande behandling av det ursprungliga förslaget med åtskilliga synpunkter från olika håll. Första omgången, om jag nu får kalla den så, slutade emellertid med poststyrelsens bifall till postinspektör Otto Schütz' förslag i ett brev till poststyrelsen den 20 april 1895 att ärendet skulle lämnas utan åtgärd.

Som framgår av texten i avsnittet om Sysselebäck engagerade sig Otto Schütz djupare i ärendet ett år senare och anslöt sig till kronofogdens synpunkter som inneslöt behov av poststationer i Fastnäs, Likenäs och Sysselebäck. Postinspektionens framställning till poststyrelsen den 16 september 1896 innehöll sålunda bl a förslaget att en poststation skulle öppnas i Likenäs i Dalby församling med tingshusvärden Nils Sundén såsom föreståndare.

Förslaget gick hem, som man säger ibland, och med 100 kr i årsarvode tillträdde Nils Sundén befattningen som poststationsföreståndare i Likenäs den 1 november 1896. Det höjdes till 200 kr när fröken Sigrid Amundsson tog över befattningen med 1898 års ingång och till 350 kr med det nya seklets ingång. Poststationen låg då i hemmanet Transtrand.

Den 1 oktober 1904 tog småskollärarinnan Marit Olsson över, nu med 450 kr i årsarvode, vilket höjdes till 600 kr från den 1 juli 1912. Efter Marit Olssons tillträde flyttades poststationen från Transtrand till det två kilometer längre norrut belägna Likanå gods enligt poststyrelsens medgivande den 12 maj 1906 (diarienummer 1906: 6461/1129).

Fröken Olsson sade upp sitt kontrakt till upphörande med mars månads utgång 1929. Därefter tillträdde Karin Schöneng och fick en lång tjänstetid. Hon beviljades årligt understöd från den 1 maj 1960 och efter en tids vakans tog Gun Elsie Gustafsson över poststationen den 1 november 1962. Hon hade varit föreståndare för poststationen i Amnerud sedan den 1 oktober 1951.

Nya vindar medförde att poststationen i Likenäs organiserades som postställe 1975 i stället för att dras in, som trafikplanen avsåg. Ett brev med protester mot den föreslagna indragningen skrevs under av

320 likenäsbor och skickades till postdirektionen i Göteborg. Det hade verkan. Visserligen hade hyresvärden sagt upp avtalet med posten, men i december 1975 kunde poststället flyttas till en i hast anskaffad ny lokal. Med ny terminologi kallas det postkontor sedan 1986 års ingång. Postutdelningen utgår från Sysselebäck.

Likenäs gård är belägen cirka 2 kilometer norr om nuvarande poststation och alldeles invid allmänna landsvägen. Num för poststationen skän bereds i Likanå gods, lydande under Uddeholm, samt beläget ungefär 1/2 mil öster om väg norr om gamla poststationen, gästgivaregården i Lingsstien. Meningen är att den belägen de vid stationen för rikstelefon de äro skulle förtägas till samma lokal, som poststationen. 200000 i ordningstakt 1906 - Marit Olsson
Bestyrelsen: M. Olsson

1896-12-01--

Namn Loffstrand 1939-05-15--1966-05-31

Fastnäs

I ett brev till poststyrelsen den 20 oktober 1896 redovisade postinspektör Otto Schütz i Göteborg planer på att inrätta ytterligare poststationer inom Älvdalens fögderi. Han erinrade om att kronofogden hade hemställt om att en poststation skulle inrättas i Fastnäs, men att han i saknad av antagligt anbud från en lämplig föreståndare ansett frågan böra anstå "intill dess dylikt anbud kunde anskaffas".

Nu hade Schütz emellertid fått ett sådant anbud och hemställde att poststyrelsen ville godkänna det skrivelsen bifogade förslagskontraktet med Per Thyberg och "besluta, att vid Lofstrand i Ekshärads socken, beläget utmed allmänna landsvägen 1.7 nymil söder om Stöllets poststation, skall med den 1 nästkommande december inrättas en poststation av första klassen under benämning Fastnäs".

Edebäck—Ekshärad—Finnskoga Höljes. (Från den 3 december 1896.)						
M. Th. L.	—	4,0	} 0,5 } 0,9 } 0,2	M. Th.	10,30	—
M. Th. L.	4,45	4,45		M. Th. S.	6,15	—
M. Th. L.	6,0	—		M. Th. S.	9,45	9,45
M. Th.	—	7,30		M. Th. S.	5,30	5,30
M. Th.	7,45	7,45		M. Th. S.	—	8,30
M. Th.	9,45	10,0		M. Th. S.	—	4,15
T. F.	12,30	2,45		Th. S.	3,0	—
T. F.	4,30	4,30		Th. S.	2,45	2,45
T. F.	7,0	7,15		Th. S.	12,30	12,45
T. F.	8,45	9,45		O. L.	8,15	10,0
T. F.	11,0	11,15		O. L.	6,30	6,30
T. F.	12,35	12,35		O. L.	3,45	4,0
T. F.	4,15	—	O. L.	1,0	2,15	
		12,2	O. L.	11,30	11,45	
			O. L.	10,20	10,30	
			O. L.	—	7,0	

Edebäcks poststation (gästgivaregård) .....
 Bergsång .....
 Ekshärads poststation.....
 Näs' skjutsstation .....
 Fastnäs' poststation (skjutsstation) .....
 Ställets poststation (gästgivaregård) .....
 Ambjörby skjutsstation .....
 Likenäs' poststation (gästgivaregård) ...
 Ransby poststation (skjutsstation) .....
 Sysselebacks poststation (Slätne gästgd) .....
 Brattmon .....
 Finnskoga Höljes' poststation .....

Då helg inträffar å måndag, torsdag eller lördag, affärdas posten från Edebäck kl. 10,0 o. m.; hvarjento, då helg inträffar å måndag eller torsdag, posten affärdas från Ekshärad till Edebäck kl. 4,15 f. m.

Posten får ej affärdas från Brattmon till Edebäck förr, än posten från Bograngen (191) anländt.

Detta är den tidtabell som användes för postföringen till bl a Fastnäs, Likenäs och Sysseleback, när dessa platser fått egna poststationer i november och december 1896.

Thyberg, född år 1863, fick inledningsvis 150 kr i årsarvode, men detta höjdes från det nya seklets första dag till 500 kr. Vid en extra kommunalstämma i Norra Ny sockenstuga den 16 augusti 1903 fördes fram förslaget att flytta poststationen från Löffstrand i Ekshärads socken till Åstrand i Norra Ny socken. Förslaget fördes vidare till poststyrelsen som emellertid beslutade den 11 november 1904, att poststationen skulle kvarbli på sin dåvarande plats. Frågan om en eventuell poststation i Åstrand togs upp på mitten av 1920-talet. Den berörs i avsnittet efter detta. Som framgår av avsnittet om Graval i slutet av denna skrift, blev det senare flera flyttningar av poststationen i Fastnäs.

Bokhållaren Per Thyberg sade upp sig i september 1904. Med fröken Augusta Emilia Carlsson upprättades ett förslagskontrakt om att ta hand om poststationen, men hon ångrade sig innan det hunnit godkännas. Thyberg accepterade att fortsätta som föreståndare om han fick ett biträdesanslag på 15 kr i månaden. Detta gick poststyrelsen med på och Thyberg förblev i tjänst till och med mars 1912. Därefter övertog hemmansägaren August Wilhelm Nilsson poststationen. Han var tjänstledig från den 1 april 1919, då poststationen flyttades till Norra Löffstrand. Efter den uppkomna vakansen blev fröken Anna Regina Thyberg antagen till föreståndare med kontrakt från och med september 1919.

Chauffören Klas Gunnar Thyberg tog över Fastnäs poststation med 1933 års ingång. Han fick uppleva att den namnändrades till **Löffstrand** från den 15 maj 1939. Med principen att bringa överensstämmelse med telefon- och poststationsnamnen ändrades vid detta tillfälle närmare 100 postanstaltsnamn. I utredningen uppgavs Fastnäs vara en by med centralt läge inom trafikområdet. På grund av delade meningar inom berörda kommuner föreslog postmästaren att någon namnändring inte skulle göras. Postdirektionen tillstyrkte däremot ortnamnskommissionens förslag att poststationen skulle få telefonväxelstationens namn Löffstrand och ändringen genomfördes.

Klas Gunnar Thyberg lämnade över poststationen med 1959 års ingång till Ingrid Solveig Ställman, som fick uppleva dess indragning med maj månads utgång 1966. Hon anställdes därefter som postbiträde i Ekshärad.

1898-12-01--1973-03-31

Bjurberget

Med folkskollärare Martin Jonsson som föreståndare öppnades en poststation i Bjurberget den 1 december 1898. Hans årsarvode på 100 kr höjdes till 150 kr från 1902 års ingång och till 240 kr från april 1905. Fröken Amalia Henriksson tog över poststationen den 1 augusti 1913. Hon avled under sitt 50:e levnadsår i mars 1927. Virkesmästaren Karlot Arneson blev hennes efterträdare. Han avgick med årligt understöd den 1 april 1946 och under knappt ett års tid svarade Sven Rolf Arne Hansson för poststationen, innan Alf Holger Hansson tog över i januari 1947. När denne fick pension den 1 juli 1972, hölls befattningen vakant i avvaktan på omorganisation, vilken medförde indragning av poststation från den 1 april 1973.

Hvitsund—Nyskoga—Bograngen. (Från den 1 december 1898.)							
O. L.	—	9,30	} 1,5 } 0,3 } 1,6 } 1,3 } 1,0 } 5,0	Hvitsunds poststation (Aspedskjutsstation)	L.	7,0	—
O. L.	12,0	12,0		Flatåsens gästgivaregård	Th. L.	5,15	—
O. L.	12,30	—		Nyskoga poststation.....	Th. L.	4,30	4,30
O.	—	1,0		Bjurbergets poststation (skjutsstation) ...	Th. L.	2,45	2,45
O.	3,0	3,15		Bograngens poststation (gästgivaregård)	Th. L.	—	4,0
O.	6,15	—			Th. Th.	1,15	—
					Th. Th.	11,0	11,15
					Th. Th.	—	8,0

På torsdagarne får posten till Hvitsund ej affärdas från Nyskoga förr, än posten från Bograngen anländt.

Denna tidtabell tillämpades för postföringen mellan Vitsand och Bograngen, när poststationen i Bjurberget öppnades den 1 december 1898.

Astrand

Poststyrelsen anmodade i ett brev den 14 maj 1926 postdirektionen att undersöka "huruvida poststation lämpligen må böra anordnas vid Astrand, beläget 2 km norr om Fastnäs poststation å postdiligenslinjen Råda-Klaråsen" (diarienummer 1 b 1359/1926). Det framgår inte av arkivhandlingarna vad som initierat poststyrelsen att begära denna undersökning mindre än sju år efter tillkomsten av poststationen i Graval. Postdirektionens svar innehåller bl a följande uppgifter:

"Från och med den 17 maj 1926, från vilken tid diligenstrafiken i Klarälvsdalen dubblerats å sträckan Råda-Sysslebäck, därvid den ena diligensen framföres på östra sidan av Klarälven jämväl å sträckan Edebäck-Astrand, äger transport av lösväskor rum med två enkla turer per postföringsdag mellan Astrand och Fastnäs. Väskorna avhämtas vid Astrand efter första södergående diligensens ditkomst vid pass kl 9.15 fm, och återbefordras dit före norrgående diligensens avgång därifrån kl 5.36 em. Så som lösväskbefordringen ifråga f n är ordnad, har den visat sig vara till fördel för vederbörande korrespondenter. - - -

Någon framställning om inrättande av poststation i Astrand föreligger icke härstädes. Icke heller har från korrespondenter i trakten uttalats något behov av ytterligare poststation. Avståndet till poststationen i Fastnäs (2 km) synes allt för kort för att f n motivera inrättande av poststation i Astrand. Befolkningen därstädes och i trakten närmast norr därom, vilken skulle komma att tillgodoses genom den av Kungl. Styrelsen ifrågasatta poststationen, är icke heller så talrik att en poststation i Astrand kan anses vara behövlig med hänsyn till folkmängden. Enligt postdirektionens förmenande föreligger icke något som helst verkligt behov av en poststation i Astrand.

Skulle poststation bliva anordnad därstädes, torde krav på inrättande av poststationer på andra platser invid postdiligenslinjen med all säkerhet komma att framställas med ännu större berättigande. Redan nu hava dylika framställningar förevarit och ansetts icke böra till åtgärd föranleda".

Det citerade är bara en del av det brev som speglar postdirektionens till synes väl motiverade avståndstagande från tanken på en poststation i Åstrand. Men frågan om varför poststyrelsen över huvud tog upp ärendet får man väl inte något svar på, såvida det inte kan läsas ut av poststyrelsens brev till postmästaren i Råda den 28 december 1926. Det lär gå att ta del av konceptet till det brevet vid besök på postens centralarkiv. När ärendet föredrogs i poststyrelsen, försågs det med påteckningen "och skulle ärendet i vad avser inrättande av postn i Astrand icke föranleda vidare åtgärd".

Järpliden

Från Hjerpliden, som ortens namn stavades då, skrev den 6 februari 1902 Daniel Johnsson, Knud O Aas samt Karl och Martin Mattsson ett brev till poststyrelsen med hemställan att en poststation skulle inrättas i Järpliden i Södra Finnskoga socken. Vid den följande remissbehandlingen tillstyrkte poststationsföreståndare Lindholm i Bograngen framställningen som också omfattade gångpostbefordran från Bograngen. Kronolänsman Gustaf Nilsson var också positivt inställd och på postinspektionens framställning den 29 juli 1902 beslöt poststyrelsen den 2 september 1902 att en poststation skulle öppnas i Järpliden med oktober månads ingång samma år.

Till föreståndare antogs lärarinnan Karolina Svensson med 50 kr i årsarvode. För postföringen tecknades kontrakt med skräddaren J Carlén från Bograngen. Hemmansägaren Magnus Jonatan Johnsson tog över befattningen som poststationsföreståndare den 1 december 1904 och från 1917 års ingång var det Daniel Johnsson som svingade datumstämpeln. Den 1 april 1959 blev Anita Margareta Johnsson föreståndare och den olönsamma poststationen drogs in med maj månads utgång 1967.

Bograngen—Hjerpliden. (Gångpost.) (Från den 5 oktober 1902.)					
—	7,0	1,2	Bograngens poststation (gästgifvaregård)	S.	5,0
10,0	—	—	Hjerplidens poststation (skolhus)	S.	2,0

Skräddaren J Carlén gick varje söndag med posten mellan Bograngen och Järpliden enligt denna tidtabell vid starten för poststationen i Järpliden.

Långflon

Vid en extra kommunalstämma med Norra Finnskoga socken den 10 augusti 1902 förordades inrättande av en poststation i Långflon. Kommunalnämndens ordförande Per Martinsson gjorde en framställning i ärendet till poststyrelsen den 27 augusti 1902, följd av ett erbjudande från tullstationsföreståndaren Hallsten Eriksson att åta sig befattningen som poststationsföreståndare. Den 16 september 1902 skrev bevakningskontrollören vid Karlstads tullkammaredistrikt Viktor

Pagels till poststyrelsen och intygade att det var av största vikt för tullverkets intressen med en poststation i Långflon, som låg på ett avstånd av 2,5 mil från den närmaste poststationen, Finnskoga-Höljes.

Postinspektör Otto Schütz i Göteborg hemställde i ett brev till poststyrelsen den 22 november 1902 om bifall på framställningen och noterade att någon ökad kostnad för postföring till Långflon inte skulle ifrågakomma, eftersom gångpostföraren på linjen mellan Finnskoga-Höljes och Søndre Tryssil i Norge samt lantbrevbäraren på linjen mellan Finnskoga-Höljes och Långflon kunde anlitas för posttransporterna. Hallsten Erikssons årsarvode som poststationsföreståndare skulle bli 60 kr. Poststyrelsen beslöt den 25 november 1902 att poststationen skulle öppnas vid följande års ingång. Den betjänade ett tiotal gårdar i närområdet.

Den 27 september 1903 sade Eriksson upp sitt kontrakt. Frimärken hade hittills under året sålts för i det närmaste 180 kr. Postinspektören i Göteborg föreslog i ett brev till poststyrelsen den 17 december 1903 att poststationen skulle dras in "då annan föreståndare för nämnda poststation, oaktat upprepade försök i sådant syfte gjorts, hittills icke kunnat anskaffas". Poststyrelsen biföll framställningen den 14 december 1903.

En framställning den 18 januari 1904 från representanter för befolkningen att få poststationen återinrättad åtföljdes av ett erbjudande från Hallsten Eriksson att sköta den under de tre första åren för 100 kr om året. Framställningen försågs vid föredragningen i poststyrelsen den 24 december 1904 med anteckningen att man ej funnit skäl att frångå beslutet om indragning.

Såsom kommunombud med uppgift att vara den förmedlande länken mellan lantbrevbäraren och de invånare i området som inte hade någon kontakt med honom fungerade Hallsten Eriksson. Enligt en bestämmelse i Allmän Poststadga kunde kommunombud inte få arvode av postmedel. När Hallsten i ett brev till poststyrelsen den 1 december 1915 anhöll om ersättning med 25 kr om året för bestyret som kommunombud, lät postdirektionen i Göteborg undersöka möjligheterna att återinrätta poststationen. Upplysningar från kronolänsmannen och pastorsämbetet talade inte för ett sådant behov. Poststyrelsen lämnade framställningen utan åtgärd vid föredragning den 15 februari 1916.

Ett Oscarsfrimärke, stämplat i Långflon den 29 april 1903, såldes under en auktion 1976 för 2200 kr.

Ambjörby

Vid en extra kommunalstämma i Norra Ny sockenstuga den 27 januari 1906 utsågs ordföranden, agronom N Johnson att skriva till poststyrelsen med begäran om en poststation i Ambjörby. Han fullgjorde sitt uppdrag den 1 februari 1906 och det halvannan sidor långa brevet remitterades till postinspektionen i Göteborg för utredning och yttrande.

Postinspektionen anlät vedertagna remissinstanser, postmästaren i Råda och kronofogden samt fick även del av yttranden från poststationsföreståndarna i Likenäs och Stöllet. Maria Olsson i Likenäs avstyrkte under åberopande att allt för få personer skulle ha nytta av en poststation i Ambjörby. Poststationsföreståndare Blenda Björlingsson i Stöllet instämde i uttalandet av kollegan i Likenäs.

Däremot ansåg postmästare Carl August Johansson i Råda att det fanns goda skäl *"för inrättandet av poststation därstädes. På platsen finnes dessutom trenne handlande och i Månäs en. Vid Femtå, omkring 2½ kilometer norr om Ambjörby, finnes såg, snickerifabrik och kvarn"*. Kronofogde G Bohman framhöll i en mycket lång inlaga med kraftiga motiveringar även följande: *"Det stora avståndet till de närmaste poststationerna i Stöllet och Likenäs ävensom den omständigheten, att orten är synnerligen tätt befolkad, ha särskilt för affärsmännen på platsen, dit skjutsstation jämväl är förlagd, synts vara skäl som väl motiverade anordnandet av en poststation. Att någon framställning därom det oaktat icke blivit gjord har berott dels på personliga hänsyn till föreståndarinnan för poststationen i Stöllet och dels därpå, att den korresponderande allmänheten utefter linjen Stöllet-Likenäs funnit sig tillfredsställande betjänt av postens utväxling medelst lösväskor, så länge posterna passerade på dagen"*.

Kronofogden ansåg också att en poststation i Ambjörby var lika behövlig som poststationerna i Ransby och Fastnäs. Postinspektör Otto Schütz ansåg att framställningen hade fullt fog för sig och på hans förslag beslöt poststyrelsen den 18 maj 1906 att poststationen skulle öppnas den 1 juli 1906 med änkefru Maria Persson som föreståndare.

Fru Persson förestod poststationen tills hon kunde få årligt understöd från 1947 års ingång (diarienummer IV 1697/46). Därefter tog Helga Elisabet Persson vid och efter henne andra som fick uppleva 1970- och 1980-talets omorganisationer. De medförde att termen postställe infördes för poststationen, ändrad till postkontor med 1986 års ingång. Detta drogs in den 24 februari 1992, men dess namn fick behållas som ortsadress för postförsändelser.

Myra

Den lilla stationen vid Myra förenades den 1 oktober 1907 med en poststation och järnvägsanställda ansvarade för dess skötsel till och med 1918. Den 1 januari 1919 flyttades poststationen till handlanden Per Johan Nyströms fastighet med Nyström som föreståndare till och med april 1922. Under tre månader därefter sköttes poststationen av fröken Elsa Margareta Nyström men flyttades den 1 september 1922 till det flodmanska huset, där fru Hilda Flodman blev föreståndare. Hon förblev så i mer än 41 år och avgick vid 68 års ålder den 30 november 1963 samtidigt som poststationen drogs in.

1916-01-01--1966-08-31

Klaråsen

Norra Finnskoga socken fick ännu en poststation från ingången av år 1916. Den förlades till hemmanet Tallåsen och fick namnet Klaråsen. Från 1920 års ingång var det Hilda Paulina Olsson som svarade för dess skötsel. Efter hennes död tog Sally Emilia Mankor över från den 22 maj 1950 och från den 1 november 1953 Rut Magnhild Olsson. När poststationen drogs in med utgången av augusti 1966, blev hon anställd som lantbrevbärare på linjen Klaråsen-Aspberget.

1916-01-01--1972-08-31

Namn Värmlands Dalby 1926-10-31--1972-08-31

Långav

Vid en extra kommunalstämma i Dalby sockenstuga den 19 november 1871 behandlades ett förslag om att en postanstalt skulle öppnas i närheten av Dalby kyrka. Enligt protokollets 3:e paragraf *"yttrade församlingen enhälligt sin önskan, att i främsta rummet erhålla post-expedition, men därest postverket skulle anse en sådan överflödig, den av sökandena begärda poststationen åtminstone må beviljas, och till vars föreståndare församlingen föreslog apotekaren E Lundborg, ävensom poststationens inrättande i Södra Persby som är beläget invid landsvägen och cirka 3/8 dels mil söder från gästgiveriet i Ransby samt 1/2 mil norrut från gästgivaregården Likenäs"*.

Orsaken till den extra stämman var ett till poststyrelsen insänt brev från kommunalordföranden A Holmstrand och riksdagsmannen B

Bengtsson den 2 september 1871 med anhållan *"att en postexpedition inrättas i närheten av Dalby kyrka"*. Vid detta tillfälle fanns inte någon poststation i Ransby men i Vingäng (sedan den 1 juli 1863). En följd av framställningen skulle bli att poststationen i Vingäng flyttades till Ransby den 1 oktober 1872.

Under den fortsatta remissbehandlingen framkom uppgifter som medverkade till andra förbättringar i postnätet, om än inte genast så dock efter hand. Sålunda skrev postmästare August Ferdinand Finér i Råda till kronofogden den 28 oktober 1871 att han inte ansåg någon postanstalt påkallad i närheten av Dalby kyrka men *"däremot skulle mera av behovet vara påkallat till verklig nytta för orten att fullständig postanstalt bleve inrättad i Bograngen med dit utsträckt postgång tvenne gånger i veckan"*. (I Bograngen fanns en poststation sedan den 1 april 1871 men inte en postexpedition som postmästaren åsyftade).

Postmästarens uttalande retade kommunalordförande A Holmstrand i Dalby och han skrev i en särskild inlägga till poststyrelsen den 25 november 1871 bl a följande:

"Från Ransby posthemman i Dalby är till Bograngen, beläget västerut 2 1/4 mil, en ovanligt svår väg under varje årstid, varför väl varje opartisk person med någon lokalkännedom lätt inser att Dalby ej av en så belägen postanstalt kunde hava den ringaste nytta. Vi kunna ej tillbakahålla uttalandet av den förmodan att postmästare Finérs förslag är av egennyttia förestavat".

Det menade de vara på så sätt att Finér vid bifall till eventuell framställning om en postanstalt i Bograngen inte skulle behöva riskera att förlora inkomsten av de många lösväskor som expedierades från Råda till Båtstad, Slättne, Persby och Långav med flera platser. Den risken minskades genom att det då inte längre skulle bli tal om en postanstalt på närmare avstånd till Råda, en postanstalt som skulle få överta expeditionen av de många lösväskorna.

Förslaget om en poststation i närheten av Dalby kyrka utkristalliserades därhän, att det på grund av antydd sparsamhet i stället innebar flyttning av poststationen i Vingäng till Ransby. Det var därför naturligt att poststationsföreståndare Wilhelm Edgren i Vingäng fick tillfälle att yttra sig. Han gjorde det i en lång inlägga den 7 december 1871 och motsatte sig förslaget. Fem dagar senare sammanfattade kronofogden i Norrsyssets fögderi ärendet i en skrivelse till länsstyrelsen och föreslog *"att den i hemmanet Vingäng befintliga poststationen förflyttas till hemmanet Södra Persby, där lämplig person att förestå stationsföreståndarebefattningen finnes att tillgå, nämligen apotekaren E Lundborg"*.

Länsstyrelsen redovisade hela ärendet till poststyrelsen den 16 februari 1872 med tillstyrkan om flyttning av Vingängs poststation till Södra Persby, men poststyrelsen fann ärendet då inte påkalla vidare åtgärd. Som framgår av tidigare avsnitt blev poststationen i Vingäng flyttad och namnändrad till Ransby den 1 oktober 1872.

Men det var poststationen i Ransby som skulle få stryka på foten, som man säger, när önskemålen om en poststation nära Dalby kyrka så småningom skulle tillgodoses. Postdirektionen i Göteborg skrev sålunda till kronolänsmannen i Övre Älvdals södra distrikt den 7 juli 1915 angående eventuell förflyttning av poststationen i Ransby till närheten av Dalby apotek och sjukhus. I svaret den 10 juli 1915 uppgavs bl a följande:

"Platsen vid Dalby kyrka, apotek och sjukstuga heter icke Dalby som främlingar i allmänhet kalla den, utan Långav eller Persby. Gränsen mellan dessa hemman går vid apoteket. Namnet på en blivande poststation därstädes bör vara Långav eller Persby, helst det förstnämnda. Att bibehålla namnet Ransby anser jag skulle vara oklokt, då Ransby hemman ligger 5.1 kilometer från Långav och lätt kunde föranleda missförstånd. Avståndet från Likenäs poststation till apoteket är 4.8 kilometer. För min del kan jag icke annat än på det allra livligaste tillstyrka en förflyttning, så snart ske kan, av Ransby poststation till Långav".

I ett brev till poststyrelsen den 30 augusti 1915 uppgav postdirektionen att inrättandet av en poststation vid Dalby kyrka var en så viktig angelägenhet att den inte borde uppskjutas. Ett förslagskontrakt för en blivande poststationsföreståndare, skogvaktaren Lars Larsson, med 240 kr i årsarvode bifogades.

Poststyrelsen beslöt att en poststation skulle öppnas med namnet **Långav** med 1916 års ingång. Poststationen i Ransby skulle bibehållas övergångsvis, bland annat av hänsyn till dess föreståndare August Carlsson, som då hade 28 års tjänstgöring bakom sig. I poststyrelsens beslut hette det, att postdirektören i Västra distriktet fick i uppdrag *"att, sedan någon erfarenhet vunnits rörande omfattningen av poströrelsen i orten i anledning av öppnandet av poststation i Långav, till Generalpoststyrelsen avgiva yttrande, huruvida nuvarande poststationen i Ransby må kunna utan olägenhet för den korresponderande allmänheten indragas"*.

Den sista delen av citatet var sålunda ett skäl till att poststationen i Ransby bibehölls en tid. Postkunderna i närområdet lät också höra av sig, bland annat genom ett brev till postdirektionen den 24 november 1916, med önskan att få bibehålla poststationen. På postdirektionens förfrågan uppgav postmästare Adolf Fridolf Wenerbom i Råda den 26 november 1916, att poststationen i Ransby kunde dras in utan olägenhet. En utredning visade att ett fåtal hemman, Ransby, Vingäng och möjligen Holmberget, hade någon avsevärd nytta av poststationen. Poststyrelsen beslöt i konsekvens med detta att poststationen i Ransby skulle dras in med utgången av 1916. Jag har lämnat utrymme åt den poststationen utöver i avsnittet om Ransby också i detta avsnitt om Långav på grund av sammanhanget mellan de båda poststationerna.

Skogvaktare Larsson behöll poststationen i Långav under tre år. Den övertogs med 1919 års ingång av änkefru Kerstin Dahlström som fick uppleva att dess namn ändrades till Värmlands Dalby den 1 oktober 1926. Initiativet till detta togs av kunder vid poststationen med apoteket och pastorsämbetet som förespråkare. I ett brev till poststyrelsen den 4 maj 1926 med ett tiotal underskrifter framhölls bl a följande:

"Namnet Långav är rätt oegentligt, enär poststationen icke är förlagd i detta hemman utan i Södra Persby. Vidare föranleder det synnerligen ofta förväxlingar med andra poststationer med liknande namn. Dessa olägenheter kunna väl icke i något fall helt undvikas. Men därtill kommer att försändelser ännu oftare adresseras Dalby, tydligen i tanke att någon poststation inom församlingen måste bära dess namn. Dessa gå givetvis i första hand till Dalby poststation i Skåne. Ofta har på detta sätt betänkliga förseningar av viktiga försändelser ägt rum, i något fall av expedition till Apoteket i Dalby orsakande även menligt dröjsmål å sjukvårdsartiklar.

Med anledning härav och då det även eljest är ett allmänt utbrett önskemål vilja vi värdsamt anhålla om utbyte av namnet Långav mot Värmlands Dalby. Trots betänkligheter som kunna hysas mot liknande dubbelnamn anse vi i detta fall fördelarna betydande icke endast i postalit utan även i andra hänseenden".

Varken Ortnamnskommittén, Telegrafstyrelsen eller Järnvägsstyrelsen hade något att erinra mot ändringen och den genomfördes från den 1 oktober 1926.

Kerstin Dahlström avgick med årligt understöd den 1 april 1946, följd av Elvy Sigrid Ingegärd Dahlström. Hon efterträddes den 1 december 1961 av Anita Margareta Jonsson, som hade varit föreståndare för poststationen i Järpliden dessförinnan. När hon antogs till föreståndare vid poststationen Karlstad 8 1969, tog Inga Kristina Jansson över. Hon fick uppleva poststationens indragning med augusti månads utgång 1972. Samtidigt avvecklades poststationen i Kärrbackstrand och två nya lantbrevbäringslinjer inrättades från Sysseleback

Västanberg

En poststation öppnades med 1916 års ingång i Västanberg. O V Lundberg antogs till föreståndare, följd av Elisabet Rådman med 1942 års ingång. Poststationen ersattes med lantbrevbäring vid juni månads ingång 1966.

1916-02-01--1916-12-31
1942-07-01--1971-10-10

Geijersfors

Av ett tidigare avsnitt framgår att poststationen med socknens namn Gustaf Adolf, öppnad den 1 januari 1875, drogs in när en förenad post- och järnvägsstation öppnades i Geijersholm den 1 maj 1878. Från Geijersholm inrättades något senare en lantbrevbäringslinje som bl a betjänade Gustafsfors. Denna linje har nämnts i avsnittet om Geijersholm. Den var något ändrad, när en framställning den 9 november 1914 från J P Magnusson och Olaus Olsson i Gustafsfors så småningom ledde till poststyrelsens beslut den 18 januari 1916 att lantbrevbäringslinjen Geijersholm-Gustafsfors-Ufvanå drogs in med utgången av januari 1916 och att en poststation med namnet Geijersfors öppnades vid **Gustafsfors bruk** den 1 februari 1916.

Dessutom inrättades postföring med häst och vagn med fyra turer i veckan på en 13 km lång linje mellan Geijersholms förenade post- och järnvägsstation och Geijersfors lantpoststation samt en lantbrevbäringslinje med två turer i veckan mellan Geijersfors poststation och Ufvanå via Naindammen. Till föreståndare för poststationen i Geijersfors och innehavare av postföringskontrakten antogs handlanden Albert Carlsson. Han fick finna sig i poststationens indragning med utgången av 1916. Den blev sålunda bara 11 månader gammal.

Långt senare öppnades en poststation åter i Geijersfors den 1 juli 1942 (diarienummer l b 926/42). Köpman Nils Robert Carlsson blev föreståndare. Denne efterträddes den 1 april 1958 av fru Anna Britta Nyqvist, som tidigare varit postbiträde i Edane. Hon fick uppleva poststationens indragning den 30 oktober 1971.

Gravol

Ett digert ärende på omkring 50 sidor i arkivet föregick poststyrelsens beslut den 8 augusti 1919 att från den 1 september samma år öppna en poststation i Gravol (diarienummer l b 1147/19). Det hade sitt ursprung 1915 i samband med ett förslag att inrätta en poststation i Loffstrand och förflytta poststationen i Fastnäs till hemmanet Backa. Detta avsågs kunna motivera indragning av lantbrevbäringen på linjen Fastnäs - Östra Tönnet. Länsmannen tillstyrkte vid detta tillfälle men meddelade på grund av senare erhållna uppgifter allmänhetens önskemål att poststationen skulle bibehållas i Fastnäs på sin dåvarande plats och att en ny poststation skulle inrättas i Backa.

Befolkningen visade sig emellertid ha mycket motstridiga önskemål och ärendet drog ut på tiden i försök att sammanjämka. Det aktualiserades, när poststationsföreståndare A W Nilsson i Fastnäs flyttade från orten och poststationen i Fastnäs tillfälligt flyttades till Norra Loffstrand den 1 april 1919. Via postmästaren i Råda skaffade postdirektionen statistik över postmängden vid poststationerna i Stöllet och Fastnäs samt antalsuppgifter över berörd befolkning.

Därefter kunde postdirektionen i ett brev till poststyrelsen den 21 maj 1919 redovisa ärendet i sin helhet. Däri lämnades inledningsvis uppgiften att poststationen i Fastnäs före den 1 april 1912 varit förlagd till det halvannan kilometer söder om Fastnäs belägna hemmanet Norra Loffstrand i Ekshärads församling men därefter till hemmanet Fastnäs i Norra Ny socken. Från den 1 april 1919 hade poststationen tillfälligtvis förlagts på samma plats där den funnits före den 1 april 1912, d v s vid hemmanet Norra Loffstrand. Där ville korrespondenterna naturligt nog att den skulle vara kvar. Om man "permanentade" den tillfälliga förflyttningen dit skulle avståndet till poststationen i Stöllet öka från 17 till 18½ kilometer. Behovet av en poststation mellan dessa båda poststationer hade "länge gjort sig gällande" skrev postdirektionen och tillade:

"Lämpligaste platsen för en dylik poststation torde vara Backa i Norra Ny socken, belägen 8 km söder om Stöllet och 11 km norr om poststationen i Fastnäs efter sistnämnda poststations förflyttning till Norra Loffstrand".

Postdirektionen anförde också utan särskilt angiven motivering att den lämpligaste benämningen för en poststation i Backa borde vara Gravol och att den ordinarie men då tjänstledige poststationsföreståndaren i Fastnäs, hemmansägaren A W Nilsson var villig att åta sig befattningen som föreståndare för Gravols eventuellt inrättade poststation. Han ägde en lämplig lokal härför i Backa.

I samband med undersökningar i ärendet hade framställning gjorts också om att en poststation skulle inrättas i **Anneberg** i Ekshärads socken med samtidig indragning av lantbrevbäringen Fastnäs - Östra Tönnet. Postdirektionen hemställde att den framställningen inte skulle föranleda någon åtgärd, eftersom lantbrevbäraren på den linjen betjänade ett avsevärt större område än vad fallet skulle bli genom en poststation i Anneberg.

Poststyrelsen beslöt enligt den gjorda framställningen vid föredragning den 8 augusti 1919 och poststationen med namnet Gravol inrättades den 1 september 1919. August Wilhelm Nilsson, som varit föreståndare för poststationen i Fastnäs sedan den 1 april 1912, antogs nu till poststationsföreståndare i Gravol. Den 1 augusti 1934 övertogs poststationen av Karin Maria Nilsson, då 28 år gammal. Med efterkrigstidens möjligheter att göra lantbrevbäringen bilåkande och effektivare med större befogenheter för lantbrevbärarna blev det naturligt att avveckla poststationen i Gravol. Detta gjordes med juli månads utgång 1961.

Det faktum att Fastnäs' poststationsföreståndare hade flyttat till Backa torde ha varit avgörande för inrättande av poststationen där med namnet Gravol. Poststyrelsen hade nämligen så sent som ett år och fyra månader före beslutet om poststationen Gravol vid föredragning den 12 april 1918 ansett en framställning om inrättande av en poststation i Backa inte böra bifallas. Den gången hade ansökan gjorts genom en petition till poststyrelsen i december 1916 av ett stort antal personer boende i Backa, Benteby, Annelund och Hjällstad. Postdirektionen skrev den gången i sitt yttrande den 14 mars 1918 bland annat följande:

"Poststationsföreståndarna (i Likenäs och Ambjörby) framhålla, att Backa är en jämförelsevis liten by. Den föreliggande statistiken motiverar icke heller inrättandet av en poststation på sistnämnda ort.

Den bebyggda delen av Klarälvens dalgång i denna trakt omfattar endast ett bälte av omkring en kilometers bredd på endera eller ömse sidor om älven. Bygdens långsträckthet gör, att endast de korrespondenter, som bo i en poststations omedelbara närhet, hava någon större direkt nytta av poststationen. De övriga utväxla sin post i lösväska genom postföraren, vilket gör, att avståndet till poststationen på det hela taget är av mindre betydelse.

Under nuvarande foderbrist möter allt större svårigheter att regelbundet och med iakttagande av en tidtabell, som icke innebär allt för lång tidsutdräkt, upprätthålla postföringen å den över 100 kilometer långa linjen Råda-Sysslebäck. Tillkomsten av ytterligare en poststation vid linjen skulle än mer öka dessa svårigheter".

Under det år som förflöt efter postdirektionens avstyrkande denna gång till dess tillstyrkande av en poststation i Backa med namnet Gravol hade visserligen första världskriget hunnit sluta, men jag

håller ändå före att August Wilhelm Nilssons flytning till Backa starkt påverkade postdirektionens inställning till behovet av en poststation där då, den som fick namnet Gravol.

1925-07-01--1971-10-30

Gumhöjden

Gustaf Adolfs församling fick en poststation i Gumhöjden den 1 juli 1925 (diarienummer 1 b 1521/24). Den låg förhållandevis nära Gumma hållplats vid Normark-Klarälvens järnväg. Handelsföreståndaren Ernst Gustaf Hallberg blev föreståndare. Med affären i butiken blev det också de efterföljande handelsföreståndarna som fick "ärva" postsysylan, Algot Sjöström (1952-1961) och Gustaf Adolf Boström (1961-1971). Poststationen avvecklades med oktober månads utgång 1971.

1931-03-01--1967-05-31

Medskogen

På förslag av kommunala myndigheter efter en stämma skrev gränsridaren O Danielsson den 1 maj 1900 till poststyrelsen och hemställde om att en poststation skulle inrättas. Han anförde som skäl *"att frågan om en poststations inrättande i hemmanet Medskogen å postlinjen mellan Bograngens poststation i Sverige samt Åsnäs poststation i Norge, gör sig mer och mer kännbar, isynnerhet sedan såväl kommunalnämndens ordförande som tullstationens och gränsbevakningens samt posten i allmänhet till och från nämnda hemman i betydlig grad ökats".*

Poststationsföreståndare August Carlsson i Ransby ansåg att en poststation i Medskogen var *"av behovet påkallad, vadan jag med hänsyn till ortens och gränsbefolkningens nuvarande skäligen ogynnsamma postförhållanden vågar för min del förorda bifall till sagda ansökning".* Lika positivt var uttalandet av poststationsföreståndare M Jansson i Bjurberget, medan däremot kronolänsman Gustaf Nilsson i Lethafors ansåg det *"obehövt nu inrätta poststation därstädes".* Till synes med tanke på underlåtet påtalande om behov av en poststation i Lethafors tillade han: *"Undertecknad, som bor cirka 1.5 mil från närmaste postanstalt i Sysselebeck och över 7 kilometer från Bograngens station samt med all säkerhet har flera gånger mera post än skulle bliva vid en station i Medskogen, anser likväl ej mig kunna begära få poststation härstädes".*

Kronofogden instämde i länsmannens åsikter och postmästare Carl August Johansson i Råda ansåg inte någon poststation behövas i Medskogen men väl en lantbrevbäringslinje dit. På postinspektionens

förslag fann poststyrelsen vid föredragning den 11 september 1900 att framställningen inte borde föranleda till vidare åtgärd.

Sedan O Danielsson hade avancerat till tullstationsföreståndare i Medskogen gjorde han en ny framställning till poststyrelsen den 25 januari 1904, denna gång om ett brevsamlingsställe (3:e klassens poststation). Han var inte främmande för postgöromål, eftersom han hade förestått poststationen i Grundforsen i Transtrands socken i Kopparbergs län under perioden 1889 - 1896. Det blev nu ett mera omfattande ärende än fyra år tidigare, som ändå slutade med att poststyrelsen den 18 mars 1904 *"fann framställningen i fråga ej böra till vidare åtgärd föranleda"*. Senare inrättades emellertid lantbrevbäring till Medskogen.

Tiden rann i väg ända till den 1 mars 1931, innan en poststation öppnades i Medskogen, då med Gerda Karolina Karlsson som föreståndare. Hon var född Danielsson och hade varit lantbrevbärare på linjen till Medskogen sedan juli 1928.

Poststationen var inte lönsam och togs med i den grupp poststationer som ifrågasattes för indragning under depressionsperioden vid 1930-talets början, således efter bara ett år. Poststyrelsen anmodade postdirektörerna den 17 april 1932 att undersöka och yttra sig *"angående eventuell indragning eller utbyte av poststationer med årsuppbörd av högst 500 kr."*

Inom västra postdistriktet var 16 poststationer föremål för undersökning på grund av låg uppbörd. Om poststationerna i Medskogen och Skillingmark skrev postdirektionen i sitt svar den 29 mars 1933 att de borde *"bibehållas såsom varande gränsstationer mot Norge"*.

Poststyrelsens beslut fick följande utformning:

"Vid ärendets föredragning denna dag (1 april 1933) har generalpoststyrelsen bestämt att de poststationer inom västra distriktet, varom nu är fråga, skola t v bibehållas. Ni torde emellertid fortfarande hava Eder uppmärksamhet riktad på angelägenheten av att poststationer av här ifrågavarande slag, då så lämpligen låter sig göra, utbytes mot billigare postanordningar".

Detta var ju inte aktuellt för poststationen i Medskogen såsom en gränsstation med 1930-talets betraktelsesätt men Gerda Karolina Karlsson blev ändå den ende ordinarie föreståndaren i Medskogen. Förhållandena var helt annorlunda efter andra världskriget och poststationen kunde ersättas med effektiv lantbrevbäring. Den drogs in med maj månads utgång 1967.

1931-06-01--1972-08-31

Kärrbackstrand

En poststation öppnades i Kärrbackstrand den 1 juni 1931. Bland dess föreståndare fanns från november 1955 Rut Ottilia Andersson och från april 1960 Lisa Andersson. När poststationen drogs in den 1 september 1972, blev Lisa Andersson anställd som lantbrevbärare på en linje från Sysseleback. Nedläggningen av poststationen ingick i ett stort projekt om förändrad postdistribution i norra Klarälvsdalen, lett av postmästare Erik Åberg i Hagfors.

1931-06-01--1966-05-31

Tönnet

I Tönnet öppnades en poststation samtidigt med den i Kärrbackstrand från den 1 juni 1966. Helmer Gunnar Johnsson med avtal om poststationens skötsel från 1952 års ingång blev dess siste föreståndare. När poststationen drogs in den 1 juni 1966, blev han antagen till lantbrevbärare på linjen Ekshärad - Loffstrand.

1932-02-01--1962-10-31

Amnerud

Vid postföringslinjen Råda-Långflon öppnades den 1 februari 1932 en poststation i Amnerud (diarienummer 1 b 1519/31). Handlanden Gustaf Leander Jönsson antogs till föreståndare, ersatt från den 1 oktober 1934 av fröken Anna Emilia Nygren. Hon avgick med årligt understöd den 1 oktober 1951 och handelsbiträdet Gun Elsie Gustafsson tog över. Hon blev poststationsföreståndare i Likenäs den 1 november 1962, då poststationen i Amnerud drogs in.

1939-09-01-1981-09-30

Lakene

Ungefär en halv mil väster om Myra ligger Lakene och Sörby samhällen på ett par kilometers avstånd från varandra. I den norra delen av området öppnades den 1 september 1939 en poststation med namnet Lakene. Karl Adolf Flodman blev föreståndare. Efter hans död i augusti 1946, blott 55 år gammal, anställdes Rut Dagny Pettersson som ordinarie föreståndare. I januari 1976 aviserades nedläggningsplaner, men de genomfördes i etapper. Den 1 oktober 1976 klassades poststationen i Lakene sålunda som postställe med kortare öppethållande och den 30 september 1982 drogs detta in. Lantbrevbäring från Hagfors blev ersättningen men ortsdressen Lakene fick behållas till glädje inte minst för hembygdsvännerna.

Kongl. Generalpoststyrelsen.

Inkom den 22 MRS 1882.

Konglige General-Poststyrelsen, Stockholm.

Bil. nr. $\frac{7282}{1335}$ 1881

Jag har hört genom Postexpeditör Herr A. F. Mollerberg, att Konglige General-Poststyrelsen annars följt Postexpeditionen Råda till Edsback och invälla poststationen i Råda. I fall Konglige General-Poststyrelsen skulle finna för gott urkätläna en sådan förändring, så får jag härmed tillkännagifva, att jag är villig att äga mig skäländt af poststationen i Råda.

Skulle Konglige General-Poststyrelsen fatta något beslut denna min skrifvelse, så känner Postexpeditionen Herr Mollerberg i Råda min kompetens för att sköta poststationen, emedan jag har min bostad mycket nära postexpeditionen Råda och beträffat mig postgöromål derstädes under den tid, då denna expedition hade stor post.

(Skrifvelsen)
11314

Slagskiftingsfull
J. Skelund,
Råda i Råda församling.